

Commission d'enquête
parlementaire chargée d'enquêter
sur le traitement des abus sexuels
commis au sein et en dehors de
l'Église, y compris sur leur traitement
judiciaire, et sur leurs conséquences
actuelles pour les victimes et pour la
société

du

VENDREDI 24 NOVEMBRE 2023

Matin

Parlementaire onderzoekscommissie
belast met het onderzoek naar de
aanpak van seksueel misbruik, in de
Kerk en daarbuiten, met inbegrip van
de gerechtelijke behandeling, en de
gevolgen op vandaag voor
slachtoffers en samenleving

van

VRIJDAG 24 NOVEMBER 2023

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt
geopend om 10.17 uur en voorgezeten door
mevrouw Sophie De Wit.

La réunion publique de commission est ouverte à
10 h 17 et présidée par Mme Sophie De Wit.

**Hoorzitting in het kader van het luik
'Slachtoffers' met:**

- de heren Luc Van de Cauter, Staf Van Pelt,
Koenraad Gorremans
- de heer Emmanuel Henckens
- mevrouw Linda Opdebeeck

Audition dans le cadre du volet 'Victimes' de:

- MM. Luc Van de Cauter, Staf Van Pelt,
Koenraad Gorremans
- M. Emmanuel Henckens
- Mme Linda Opdebeeck

De voorzitter: Ik verwelkom allereerst onze
gasten van vandaag. We zetten de hoorzittingen in
onze commissie voort en beginnen met een aantal
openbare getuigenissen. Later deze namiddag
volgen er hoorzittingen achter gesloten deuren.

Ik verwelkom heel hartelijk mijnheer Van de
Cauter, mijnheer Van Pelt en mijnheer Gorremans.
Dank u voor uw aanwezigheid en dank u dat u wil
getuigen over een bijzonder pijnlijk gebeuren in uw
leven.

Ik denk dat ik namens de commissieleden kan
zeggen dat wij uw moed om hier vandaag
aanwezig te zijn ten zeerste bewonderen en ten
zeerste appreciëren. We beseffen dat het niet
vanzelfsprekend is dat u blijft vechten voor
gerechtigheid voor wat u is overkomen in het
verleden. We beseffen ook dat uw vertrouwen al
vaak is geschonden. Dat is trouwens ook de reden
voor de oprichting van deze commissie. We willen

graag onderzoeken hoe dat vertrouwen is
geschonden, hoe feiten werden geminimaliseerd
en hoe klachten en meldingen niet werden
aangepakt.

Ik wil u geruststellen. Dit is geen kruisverhoor. We
zijn hier vandaag om naar uw verhaal te luisteren.
U mag gerust alle tijd nemen die u nodig hebt. De
medewerkers van slachtofferonthaal zijn ook
aanwezig. Als het even niet meer lukt, of wanneer
u een pauze wenst, mag u dat aangeven. We
trekken hier graag de nodige tijd voor uit.

Ik wil ook onderstrepen dat uw slachtofferschap
ons vertrekpunt is. U hoeft hier niets te bewijzen
met betrekking tot wat u is overkomen. We
erkennen uw slachtofferschap. U mag daarover
vertellen, als u dat wenst, maar u hoeft dat niet te
doen. Wat we vandaag voor onze werking van u
graag vernemen, zijn de disfuncties, zodat we die
kunnen aanduiden en benoemen, en opdat we
mogelijke oplossingen zouden kunnen vinden. We
vernemen graag wat er met uw meldingen en
klachten is gebeurd. Hoe is ermee omgegaan? Wat
is er verkeerd gelopen? Wat moet er anders
gebeuren? U mag uw verhaal vrij vertellen op uw
manier, maar we stellen uw verhaal niet in vraag.
Het is belangrijk dat u dat weet. We kunnen de klok
niet terugdraaien, we kunnen enkel proberen mee
te zoeken naar een oplossing om een aantal zaken
recht te zetten of te verbeteren voor de toekomst.

Zoals ik daarnet al met u heb besproken, is het de
bedoeling dat u elk afzonderlijk om de beurt uw
verhaal vertelt. Als ze dat wensen, kunnen de
collega's na elke beurt een vraag stellen. We
beperken ons tot één vraag. We gaan te werk zoals
vorige maandag volgens het systeem vraag-
antwoord. We zullen niet aan onze gasten vragen

om een hele reeks vragen te noteren. We zullen er een gesprek van maken om het zo praktisch mogelijk te houden. U bent niet verplicht vragen te stellen en de getuigen zijn ook niet verplicht te antwoorden indien zij dat niet zouden kunnen of willen. Ik wil u hiermee geruststellen. Ik geef het woord aan de heer Van de Cauter.

Luc Van de Cauter: Geachte mevrouw de voorzitter, geachte commissieleden, ik wil u eerst en vooral danken voor de oprichting van een onderzoekscommissie rond seksueel misbruik in de kerk, nadat er eerder reeds een bijzondere commissie werd opgericht die werkzaam was in 2010 en 2011. In het bijzonder wil ik mijn dank uitdrukken omdat we eindelijk zelf eens een stem krijgen in deze commissie. Toch vind ik het cynisch dat wij, getuigen, eerst voor heel Vlaanderen onze kop hebben moeten laten zien in de veelbesproken en ophefmakende docureeks *Godvergeten* vooraleer men eens naar ons wilde luisteren.

Ik sluit mij dan ook aan bij mevrouw Van Peel. Nadat de docureeks heel Vlaanderen wakker geschud had, sneerde zij de Kamerleden toe: "Waar waren jullie de afgelopen tien jaar?", waarna het muisstil werd in het Parlement. Ik heb mij ook die vraag gesteld. Dank u wel, mevrouw Van Peel. Ik heb uw betoog gevolgd en ik dacht achteraf: toch één iemand die weet waarover het gaat en het begrijpt.

Beste commissieleden, voor u zit iemand die langdurig werd misbruikt door een geestelijke in dienst van de kerk. Het misbruik situeerde zich tussen mijn dertiende en achttiende levensjaar. Ik heb vreselijke en walgelijke dingen moeten ondergaan en ik zal u de details besparen. Ik heb die al meerdere malen moeten vertellen, maar dat heeft mij tot op heden weinig of niets opgeleverd, alleen maar doffe ellende. Het is stilaan genoeg geweest mijn verhaal en de bijhorende details te moeten vertellen. Telkens ik dat doe en telkens de zoveelste melding van kindermisbruik mij ter ore komt, word ik geconfronteerd met flashbacks. De beelden van de handelingen die ik moest ondergaan en uitvoeren, verschijnen dan weer helder op mijn netvlies.

Eén van de flashbacks die het meest blijft nazinderen, om u toch één detail toe te vertrouwen, is hoe mijn vader er uiteindelijk toch in slaagde mij een ejaculatie te bezorgen, mijn eerste nota bene. Hij was er zodanig zelf van geschrokken dat hij in een paniek schoot en hij mij angst inboezemde over dit gebeuren en mij waarschuwde daarvoor op te passen, waarna hij mij onmiddellijk uit zijn gruwelkamer zette en mij letterlijk uit het klooster smeed.

Daar stond ik dan op straat, niet wetende wat te doen en niet wetende wat mij overkomen was. Ik was als een hoopje vuil op straat gezet met mijn bevuild zakdoek. Het doet iets met een mens om bij niemand terecht te kunnen. Weet u wat de impact is van brutaal gedropt te worden in de prille puberteit? Ik heb mijn eigen seksualiteit immers niet zelf kunnen ontdekken. Achteraf zou blijken dat ik nooit meer bij hem moest langsgaan. Ik bestond voor hem gewoonweg niet meer en hij negeerde mij telkens ik hem nog ontmoette in de scoutsgemeenschap waarvan ik deel uitmaakte en waarvan hij aalmoezenier was.

Beste commissieleden, dergelijke gruwel heeft gevolgen en bezorgt kwetsuren voor de rest van het leven. Indien iemand onder u er nog aan zou twifelen, dan hoop ik en wil ik dat ik dat mijn getuigenis u overtuigt. De gevolgen van het seksueel misbruik in mijn kindertijd en prille puberteitsjaren hebben mij als mens getekend. Dat draagt men voor de rest van zijn leven mee. In een eerste fase werden als gevolg hiervan persoonlijkheidsstoornissen bij mij vastgesteld. In een latere fase dachten ze eerder aan een posttraumatisch stresssyndroom. Die stoornissen hebben mij verstoorte attitudes en gedragingen in het dagelijkse leven bezorgd en zij doen dat nog steeds. Die stoornissen hebben ook negatieve invloeden gehad en zij hebben die nog steeds op mijn familieleden. Mijn daardoor verstoorte relatie is uiteindelijk uitgedraaid op een scheiding. Samenleven met mij was ondraaglijk geworden voor mijn ex.

Wat het ergst is en waaronder ik het meest lijd, is dat er steeds een gebrek aan liefde was naar mijn kinderen toe. Nooit een vriendelijk woord of een knuffel, maar altijd bekritisieren, roepen en tieren, agressieve en kwetsende uitspraken, wat volgens de psychiaters en psychologen een gevolg van het misbruik is. Ik ben niet fier op mijn gedragingen en op wat ik mijn kinderen heb aangedaan. Ergens zijn zij ook voor een stuk getraumatiseerd. Maar ligt dat aan mij? Wie is daarvoor verantwoordelijk volgens u? Wanneer gaat men eindelijk eens over tot actie en erkent men wat dat misbruik heeft teweeggebracht voor mezelf en mijn familie? Wanneer zal men de verantwoordelijken daarvoor terechtwijzen?

Mijn dochter is op tienjarige leeftijd van huis weggelopen. De politie heeft haar in het midden van de nacht ergens teruggevonden. In haar puberteitsjaren heeft ze een zelfmoordpoging ondernomen door van een brug over een autosnelweg te willen springen. Gelukkig reageerden de omstaanders snel, maar dat heeft wel geleid tot een collocatie op een psychiatrische afdeling. Toen was nog niet duidelijk wat de reden

was. Ze zweeg ook en wou mij niet in diskrediet brengen. Mijn ex zei dat het door mijn angst en agressief gedrag kwam, maar ik ontkende dat. Ik wist niet beter. Het was een moeilijk op te voeren kind. Nadat ze de docureeks had gezien, hebben we uren samen nagepraat en vertelde ze mij dat haar handelen destijds het gevolg was van mijn agressieve attitudes thuis, van het gemis van warmte, het lijden onder mijn gestoorde attitudes, opgelopen door het ondergane misbruik en mijn gebrek aan liefde, en het lijden onder mijn agressieve uitspraken. Het is nu duidelijk geworden. De puzzelstukken zijn na zo veel jaren in elkaar gevallen.

Beste commissieleden, dit doet pijn. Dit is voor mij verdomd zeer moeilijk om te dragen, alsof de rugzak nog niet zwaar genoeg was. De gevolgen van jarenlang en ernstig kindermisbruik is een wonde die nooit meer heelt. Het verwerkingsproces is hard en langdurig geweest. Eerst is er het lange zwijgen en de angst om ermee naar buiten te komen, het geheim, de gedachte dat men de enige is. Na zoveel jaren van zwijgen besluit men er toch mee naar buiten te komen, dankzij onze tochtgenoot, de neef van Vangheluwe die de bom heeft doen barsten. Ik was toen al 56 jaar oud.

Daarna begon het lange verwerkingsproces, dat intussen al 8 à 9 jaar duurt. Al zolang voer ik een strijd, ook voor mijn rechten en om erkenning via Justitie te krijgen, terwijl ik vaststel dat de kerk er zich gemakkelijk van afmaakt. Na de docureeks ben ik er mentaal terug onderdoor gegaan, waarna ik werd doorverwezen naar een psychiater. Er is echter vier maanden wachttijd. Ik zou cognitieve gedragstherapie moeten volgen om mijn verbaal agressief gedrag onder controle te krijgen. Er is echter vijf maanden wachttijd. Ik moet er nota bene nog altijd aan beginnen.

Die docureeks heeft wel voor heel wat verduidelijking tussen mij en mijn kinderen gezorgd. Ik ben er een stuk sterker uitgekomen en er is eelt op die wonden gekomen, hoewel die nooit volledig zullen genezen. Ik ben in een fase gekomen waarin ik mezelf niet meer als slachtoffer beschouw, maar als overlever, zoals we ons allemaal noemen. Ik ben en blijf evenwel misnoegd en kwaad. Er is te weinig naar ons geluisterd en men heeft te weinig stilgestaan bij ons. Wat voor mij belangrijk is, wat vastligt, wat onduidelijk is, wat mij frustriert en waardoor ik mij in de steek gelaten en onvoldoende gehoord voel, is de aanpak van de arbitrage en Justitie. De arbitragecommissie moet absoluut opnieuw geëvalueerd te worden en de schadevergoedingen moeten herbekeken worden.

Waarom? Aanvankelijk was ik daar tevreden over, maar achteraf bekeken niet. Ik heb daarnet verteld

welke gevolgen mijn persoonlijkheidsstoornissen en posttraumatisch stresssyndroom, opgelopen door het misbruik, hebben gehad – en nog steeds hebben – voor mezelf, mijn familie en mijn naaste omgeving. Er werd mij toen 4.500 euro schadevergoeding toegekend, wat volgens mij absoluut niet in verhouding staat tot de opgelopen schade en dan zwijg ik nog over de vele therapiekosten. Geld lost het niet op, dat weet ik, maar de morele schade is zwaar om te dragen, beste commissieleden.

Bovendien heb ik tijdens mijn getuigenis voor die arbitragecommissie een discussie gehad over mijn overtuiging dat seksueel misbruik van een kind overeenstemt met verkrachting, wat daar pertinent werd tegengesproken. Men schermde met de regels van het kerkelijk recht, waar dat niet in voorkwam. Ik werd gewoon onder tafel gesproken. Ik heb met dat kerkelijk recht niets te maken, helemaal niets. Bovendien moest ik achteraf een document ondertekenen waarin in verklaarde de naam van mijn dader geheim te houden en dat ik geen verdere acties of stappen zou ondernemen tegen de kerk.

Ik citeer punt vier van die overeenkomst: "Hij ziet bijgevolg af van elke vordering in rechte voor dezelfde feiten als deze die werden vermeld in zijn aanvraag of in het proces-verbaal." Onder punt vijf stond: "De vertrouwelijkheidsplicht die is vastgelegd in artikel 6 van het arbitragereglement houdt onder andere in dat geen enkel element dat zou kunnen toelaten de dader van de betrokken feiten te identificeren bekendgemaakt wordt." Die 4.500 euro beschouw ik dus eerlijk gezegd als zwijggeld. De kerk wil er zich veel te gemakkelijk van afmaken. Dat is trouwens altijd zo geweest. Staat u mij toe om te verwijzen naar de pogingen die ik in 2012 ondernam om met de provinciale overste en de plaatselijke overste van het klooster waar de feiten zich hebben afgespeeld af te spreken voor een gesprek. Er werd een datum overeengekomen, maar in laatste instantie kreeg ik de melding van de grote provinciale overste dat hij verhinderd was. Nadien kreeg ik een brief met de reden van zijn afwezigheid en met excuses. Hij eindigde het schrijven met de volgende melding: "Wij betreuren dan ook ten zeerste wat er gebeurd is en bieden hiervoor onze oprechte verontschuldigingen aan. Van harte spreek ik namens de congregatie de hoop uit dat het korte gesprek met de plaatselijke overste een bijdrage mag zijn in het goede verwerken van wat eens aan u misdaan is. Moge uw leven nieuw perspectief krijgen."

Wel, ik heb geen nieuw perspectief gekregen. Voor hen was de zaak dus afgesloten en afgehandeld. Schaamteloos. Gelet op het gebrek aan voldoende

opvolging en aangezien mijn wensen niet beantwoord werden, heb ik op 4 januari 2016 een klacht met burgerlijke partijstelling tegen de congregatie van mijn dader ingediend wegens schuldig verzuim, namelijk voor het nalaten hulp te verlenen of te verschaffen aan iemand die in gevaar is.

Meerdere kloosterlingen – ik zie er zo nog twee voor mij – hebben mij meermaals uit die gruwelkamer zien komen. Niemand greep ik en vroeg zich af wat dat ventje daar kwam doen, terwijl het betreden van een klooster toentertijd strikt taboe was. Ik acht die congregatie verantwoordelijk voor wat mij is aangedaan. Tot nu toe weet ik nog altijd niet of daar al iets mee gebeurd is, of ik gehoor zal krijgen of niet en of die congregatie zich zal moeten verantwoorden voor de burgerlijke rechtbank.

Op vrijdag 10 februari 2017 werd ik door de federale gerechtelijke politie verhoord in het kader van die burgerlijke partijstelling. Wat is met dat verslag gebeurd? Ik heb het gevoel dat dat pv gewoon op de hoop andere werd gelegd zonder er gevolg aan te geven.

Op 18 mei 2022 ontving ik een schrijven van mijn raadsman dat stukken en documenten, in beslag genomen op 24 juni 2010, aan de kerk werden teruggegeven. Er zou in 2014, zonder ons te verwittigen, een zitting zijn georganiseerd waarop werd beslist dat de stukken op verzoek van de kerk aan haar teruggegeven moesten worden en dit zonder ons medeweten en dat van mijn raadsman. Wat is daarvan waar? Ik hoop dat u dat zult uitzoeken, beste commissieleden. Indien het waar is, vraag ik me af of dat zomaar kan. Dat is toch een schending van onze rechten?

Om te besluiten wens ik dus dat er gevolg wordt gegeven aan mijn klacht en dat de congregatie van mijn dader gerechtelijk vervolgd wordt en ik eis een schadevergoeding voor de geleden schade. Bovendien hoop ik dat er werk wordt gemaakt van eenzelfde aanpak van vervolging en bestraffing van feiten van seksueel misbruik binnen de kerk als die van feiten buiten de kerk. Het is niet omdat de daden binnen de kerk zijn gepleegd of in eender welke andere geloofsovertuiging dat dit anders bekeken, vervolgd en bestraft moet worden. Dat de kerk en het Vaticaan onschendbaar zijn en boven de wet staan, zelfs voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, is onaanvaardbaar en tart alle verbeelding. Dat mag niet geduld worden.

Tot zover mijn getuigenis, maar ik wil nog een randbemerking maken. Ik heb twee dagen geleden een telefoontje gekregen van de heer Cosyns, voorzitter van Dignity. Hij vroeg me of ik zou

getuigen. Ik vraag me af wat die man nog bij mij komt doen. Ik heb hem gezegd dat ik zou getuigen en dat dat al lang geregeld was. Hij zei mij dat ik daar indertijd blijkbaar toch tevreden over was. Neemt u het mij niet kwalijk, maar dit voelt voor mij aan alsof men mij wilt beïnvloeden om positief te spreken over alles wat met die arbitrage te maken heeft. In het begin van het verwerkingsproces is men klein, maar achteraf realiseerde ik me dat dit toch niet kan en dan men naar ons tekortgeschoten is. Ik zat immers in een verwerkingsproces. Het is walgelijk dat men mij nu benadert om een positieve getuigenis af te leggen over die arbitrage. Dat wilde ik u toch nog even melden.

Tot zover mijn getuigenis. Ik wil u allen danken voor uw aandachtigheid en luisterbereidheid. Indien u nog vragen hebt, mag u ze afvuren. Ik zal die in de mate van het mogelijke beantwoorden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van de Cauter, voor uw moedige getuigenis. Alvorens ik de collega's de kans geef vragen te stellen, wil ik al meteen één vraag van u beantwoorden. U vroeg naar de in beslag genomen stukken en de zitting die er geweest zou zijn zonder dat de burgerlijke partijen erbij betrokken werden. De Hoge Raad voor de Justitie is inderdaad een onderzoek gestart waarbij hij onder andere die zaak onder de loep aan het nemen is. De Hoge Raad buigt zich over de 104 kaften van het onderzoek, dus dat is heel wat. De Hoge Raad bekijkt die kaften en is met hoorzittingen en een onderzoek gestart. Het is de bedoeling dat wij daar een rapport over krijgen, zodat wij kunnen nagaan wat daarvan zou kunnen kloppen. Dat onderzoek wordt dus wel degelijk gevoerd en het resultaat daarvan komt nadien naar deze commissie.

Collega's, ik denk dat mijnheer Van de Cauter zeer volledig was, maar indien u vragen hebt, dan kunt u die stellen. Als er geen vragen zijn, is dat ook prima. We beseffen allemaal dat het niet vanzelfsprekend is om hier te komen getuigen en we hebben allemaal veel respect voor de getuigenissen die hier vandaag worden afgelegd.

Mijnheer Van de Cauter, ik denk dat u zeer volledig bent geweest. Dank u wel.

We hebben geen voorrangsregels voor de volgorde van de sprekers. Iedereen is gelijk en we nemen onze tijd, maar we zullen de volgorde van de agenda respecteren. Ik geef dan ook het woord aan de heer Staf Van Pelt. We nodigen u ook uit om uw verhaal te vertellen. We luisteren heel graag naar u.

Staf Van Pelt: Goedemorgen iedereen. Mijn hart klopt nogal heftig, want ik vind het niet zo

gemakkelijk om alles te vertellen. In alle commotie ben ik vanmorgen bovendien mijn papieren thuis vergeten. Ik zal dus vertellen wat er in mij opkomt.

Mijn verhaal begint in 1965. Mijn vader stierf. Ik was 10 jaar. Plots verscheen er een priester in mijn omgeving die blijkbaar kwam binnengewaaaid via een vriendin van mijn moeder. Die man zou mij studiebegeleiding geven. Mijn vader was gestorven en ik ging over naar het eerste middelbaar. Mijn resultaten waren nogal slecht en door wat er gebeurd was met mijn vader, was ik een beetje een vandaal in de school. Ik stak vuilbakken in brand en dergelijke zaken. Die priester zou mij studiebegeleiding geven en ik was eigenlijk blij om een tweede vaderfiguur gevonden te hebben. In het begin was die heel vriendelijk. Hij deed dingen die ik ook graag deed: in de natuur zijn, wandelingen maken, alles over dieren, vogels en bloemen weten. Ik vond dat allemaal heel boeiend. Voor ik het besepte, zat ik echter bij hem op de kamer, omdat hij me een aantal dingen over de natuur wilde tonen en mij studiebegeleiding wou geven.

Ik heb mijn verhaal ook in *Godvergeten* een beetje verteld, dus u kent het. Je draait er gewoon in en op een bepaald moment heb je het gevoel dat je in de val bent gelopen. Het heeft vier jaar geduurd, van mijn 10 tot mijn 14 jaar. In het begin kreeg ik een aantal zeer lichte straffen. Wanneer ik een slecht rapport had, waren dat twee kletsen op mijn poep. Ik dacht dat ik er goed van afgekomen was. Hij bouwde dat echter meer en meer op. Op den duur zat ik compleet vast. Ik kon daar niet weg.

Steeds meer kwamen het seksuele spel en de vernederingen aan bod. Hij vond dat ik vernederd moest worden, als ik had gelogen. Ik moest me uitkleden op de grond, ik kreeg een blinddoek over mijn ogen en hij deed dan een aantal dingen die ik nu liever niet vertel. Ik voelde me compleet verlamd, ik kon niets doen. Ik voelde onmacht in mijn lijf, ik kon niet reageren, ik kon niet roepen. Ik kon niets doen, ik heb dat gewoon over mij laten komen.

Op een bepaald moment heb ik de ervaring gehad van afgesplitst te worden. Ik voelde niets meer, maar ik zag me precies vanuit de bovenkant van de kamer op de canapé zitten, terwijl hij met mij bezig was. Dat heeft dus vier jaar geduurd. Ik ben heel erg verward geraakt. Ik kon niets meer voelen. Ik heb jaren niet kunnen wenen. Ik zat compleet vast. Gelukkig kon ik wel nog studeren. Dat gaf mij structuur, verstand op nul, geblokt... Ik heb dus wel een fijn diploma kunnen behalen, maar ik zat compleet vast.

Ondertussen was ik getrouwd en had ik kinderen.

Terwijl ik mijn kinderen aan het verzorgen was, kwam de gedachte in me op: "*Tiens, als ik hen nu ook eens zou misbruiken...*". Ik heb mezelf toegesproken en gezegd "*Nee, Stafke, dat ga je niet doen. Je gaat in therapie.*" Ik ben dan in therapie gegaan. Ik heb, denk ik, twintig therapeuten gehad. Ik heb daar een verslag van gemaakt dat in mijn arbitrage dossier zit. Ik vertel het zoals het is gebeurd.

Door in therapie te gaan, kwam ik een beetje terug bij mijn gevoel. Ik kon weer wenen en een beetje bij mezelf komen. Langzamerhand klom ik er toch wel uit. In het begin, want mijn therapie heeft lang geduurd. Als ik me niet vergis, ben ik met therapie begonnen in het begin van de jaren tachtig en mijn laatste therapiegesprek vond een paar weken geleden plaats.

Terwijl ik therapie volgde, was ik nieuwsgierig naar waarom die onderpastoor mij had misbruikt. Op een moedig moment besliste ik die mens een brief te schrijven en hem te vragen waarom hij mij eigenlijk had misbruikt. Hij heeft mij geantwoord. Ik heb zijn adres opgezocht in het repertorium van de priesters in Vlaanderen.

Ik heb mijn brief dus opgestuurd en ik kreeg antwoord. Hij zei dat hij mij zich herinnerde van vroeger, dat ik bij hem kwam voor studiebegeleiding. Ik zei hem dat hij toch heel wat dingen met mij had gedaan die ik niet goed snapte en waarvan ik nog steeds veel last had. Ik was werkloos, ik zat aan de drank. Mijn relatie begon stevig te schudden. Ik vroeg hem waarom hij dat eigenlijk had gedaan. Hij stuurde me een antwoord en hij zei me dat ik hem moest begrijpen. Hij was een kind tijdens de oorlog. Hij was 10 jaar toen de oorlog uitbrak en hij had dingen gezien die een kind van 10 jaar niet moet zien of moet meemaken.

Toen ik dat las, kon ik dat ergens wel begrijpen. Ik voelde dat ik wat zachter werd voor hem. Ik kon snappen dat hij dat had meegemaakt, dat hij niet onder controle had wat hem was overkomen als kind. Maar wat mij stoorde, is dat hij als volwassene mij als kind had misbruikt. Dat klopt niet. Als je voelt dat je als volwassene zin hebt om een kind te misbruiken, pak dan als volwassene uw verantwoordelijkheid en ga in therapie en doe er iets aan.

Hij vroeg me of ik hem kon vergeven. Ik heb aangegeven dat ik hem niet kon vergeven, omdat ik veel te kwaad was. Ik heb gezegd dat hij zijn verantwoordelijkheid had moeten nemen en er ergens een stop op hadden moeten zetten en er anders had moeten mee omgaan. Hij schreef me terug en zei dat als ik hem niet kon vergeven, dat hij hoopte dat de goede God hem zou vergeven,

wanneer hij stierf. Ik werd nog kwader en zei dat als hij dacht dat God zijn wasmachine was en dat die hem zo in een positie bracht dat hij zijn verantwoordelijkheid niet kon nemen, dat ik het daar niet zou bij laten. Niet met mij. Ik zou puntjes op de i zetten. Trouwens, hij was vroeger leraar wiskunde en zijn bijnaam was 'het punt' omdat hij altijd heel stipt was met zijn leerlingen. Nu zou ik puntjes op de i zetten.

Ik heb gezegd dat ik klacht zou indienen. Ik vond het niet oké hoe hij reageerde en hoe hij het 'God als wasmachine'-idee hanteerde om er zo proberen tussenuit te kruipen. Hij antwoordde opnieuw op mijn brief en zei dat hij snapte wat ik zei, maar dat ik hem moest vergeven. Hij zei dat hij liever had dat ik hem niet meer schreef, want hij had een hartinfarct gehad, hij had kanker en hij ging dood. Ik ben dan maar gestopt met het schrijven van mijn brieven en ik diende geen klacht in.

Vervolgens komt de situatie van Vangheluwe aan het licht en ik besliste om mijn verhaal toch eens neer te schrijven en naar de commissie-Adriaenssens te sturen. Ik heb gemeld dat het ging om pastoor André Verdoodt. Hij is al lang overleden, dus ik denk dat ik zijn naam wel mag noemen. Dus ik gaf aan dat André Verdoodt mij had misbruikt. Dat het begon in de kathedraal van Antwerpen, nadien in Sint-Rochus in Deurne, daarna in Berlaar. Ik schreef: *"Dit is mijn verhaal, maar die man is al lang dood. Het maakt niet uit, want hij kan toch niet meer vervolgd worden."*

Een week later kreeg ik een berichtje van mevrouw Pellens die me meldde dat mijn dader nog in leven was. Ik ben toen razend kwaad geworden. Ik was er weer in gelopen. Met mijn goed hart dacht ik dat het beter was te stoppen met schrijven en het los te laten, maar toen gebeurde het dus weer. Ik heb dan beslist om effectief klacht in te dienen en er werk van te maken.

Zo ben ik bij een meldpunt van het bisdom van Antwerpen terechtgekomen. Uiteindelijk is het naar de arbitragecommissie gegaan. Ik vroeg me af wat er scheelde met die mensen van de kerk, of toch met een aantal onder hen. Kunnen die niet als volwassen personen hun verantwoordelijkheid nemen? Kunnen ze niet zeggen dat dit niet kan en moet stoppen? Mensen de gelegenheid geven om iemand te misbruiken en dan rap verplaatsen naar een andere parochie en dan terug... Mijn dader was gespecialiseerd in het oprichten van kinderkoren. Hij heeft er een aantal opgericht en zoals dat met kinderkoren gaat, verschijnen daar veel kinderen. Het was een kat die goed wist waar hij zijn melk moest halen. Hij heeft dat voor zichzelf allemaal goed geïnstalleerd.

Ik weet ondertussen dat er ook van andere personen klachten over de dader zijn geweest. Hij had nog mensen misbruikt. Ik heb dat ook zelf meegemaakt. Toen ik binnenkwam in zijn kamer op Sint-Rochus – hij woonde daar samen met de pastoor in een huis – zag ik namelijk een meisje naar buiten komen dat ik kende. Het was de dochter van de vriendin van mijn moeder die ervoor gezorgd had dat Verdoodt in mijn familie kwam. Ik kende haar dus persoonlijk. Zij kwam buiten en ik ging binnen. De deur ging op slot, jas over de klink en over de sleutel en dan begon het.

Ik stoor me dus ongelooflijk hard aan het gebrek aan verantwoordelijkheid. Als ik dan iets lees of hoor over Danneels... In het laatste hoofdstuk van het boek van Rik Devillé staat een interview met kardinaal Danneels uit een Amerikaanse krant in 2017, waarin hij ook weer zegt: "als God mij maar vergeeft". Ik dacht: ook dat daar... Het is alsof een aantal mensen in de kerk met een godsidee zitten van het niveau van een kind dat naar Sinterklaas kijkt: "Ik hoop dat hij mij kan geven wat ik zelf niet kan doen." Men zou ze toch lichtjes de nek omwringen. Dat kwam er in mij op. Hoe bestaat het dat CEO's van een bedrijf met zo'n primitief idee de pretentie hebben om het moreel kompas van een samenleving te zijn? Ik kan daar niet bij. Ik voel dat in mijn lijf en ik krijg het er koud van. Ik kan daar niet bij.

Daarna kwam de arbitragecommissie. Ik schreef mijn verhaal en vond dat ik een goed dossier had. Ik had immers de brieven goed bijgehouden die ik naar mijn dader schreef. Ik had van elk antwoord dat ik op zijn brief schreef een kopie gemaakt voor ik het naar hem opstuurde. Ik had zijn brieven ook goed bijgehouden. Ik had dus een stevig dossier met een schriftelijke schuldbekentenis in zijn handschrift. Hoewel ik een stevig dossier had, nam ik toch ook maar een goede advocaat. Ik dacht immers dat ik in mijn eentje veel te emotioneel zou zijn en dat het niet zou gaan. Dat klopte, want je zit daar in die commissie en voor je het weet, ben je aan het wenen. Je kan niet zakelijk denken en je weet met jezelf geen blijf. Je zit volledig in je emoties. Daar ga je dan.

In de wachtzaal heb ik met mijn advocaat en de advocaat van de kerk gepraat. Nadien zei de advocaat van de kerk tijdens de zitting dat het niet oké was dat ik met hem praatte, omdat hij de advocaat van de tegenpartij was en ik dus niet met hem had mogen praten. Oké, goed.

In de eerste bijeenkomst van het arbitragecomité werd er een voorstel gedaan dat ik niet heb aanvaard. Er kwam dan een tweede bijeenkomst. In de wachtzaal begon die advocaat van de kerk

echter tegen mij te praten. Ik vond het vreemd, want ik dacht dat dat niet mocht. Nu nam hij echter zelf het initiatief om met mij te praten. Maar goed, de tweede zitting ging door. Dat was een scheidsgerecht en daar werd beslist om mij 25.000 euro toe te kennen voor de ernstige feiten en het langdurige misbruik. Het had echter ook te maken met het feit dat ik een goed dossier en een goede advocaat had. Ik denk dat heel wat andere slachtoffers dezelfde dingen hebben meegemaakt als ik, maar de pech hadden geen schriftelijk bewijs, noch een goede advocaat te hebben.

Ik had voor mijn arbitrage dossier mijn schade ook berekend. Dat kwam al op toen ik mijn correspondentie voerde met Verdoodt. Ik voelde immers dat ik aan lagerwal was geraakt en dat ik op het randje van de armoede zat. In het midden van de maand was mijn geld namelijk op. Door hier en daar wat bijeen te krabben en met goedkoop eten uit de Aldi konden ik en mijn kinderen toch nog overleven, tot de volgende maand. Ik voelde me dus erg materieel benadeeld door wat er gebeurd was. Bijgevolg besloot ik een dossier op te maken voor de arbitrage commissie met de schade die ik heb geleden. Ik heb dat hier ook opgeschreven voor we begonnen.

Ten eerste was er mijn echtscheiding. Ik ben gescheiden, want als mijn vrouw met mij wilde vrijen of contact met mij wilde hebben, klapte ik dicht en vloog ik tegen het plafond omdat ik schrok. Zij heeft daar heel erg onder geleden. Ze heeft daarover ook een verslag geschreven dat mee in mijn dossier zat waarin ze stelde dat ze ook een slachtoffer was. Onze intimiteit was dus compleet kapot. Dat was ook de reden waarom het tussen ons niet boterde. Ik sloot mij immers af en zij voelde zich niet gezien, dus we zijn gescheiden. Als men wil scheiden, moet men echter het huis verkopen en een ander huis zoeken. Ik heb dan een ander huis gevonden waar nog veel werk aan was. Ik ben trouwens nog steeds bezig om het in orde te krijgen. Ik wilde op die situatie dus een bedrag plakken met alle kosten (bijvoorbeeld de notariskosten) inbegrepen. En kwam uit op 65.000 euro.

Ik ben ook verslaafd geweest, vooral aan de drank. Ik kon niet wenen en dus niet bij mijn gevoelens komen. Ik merkte wel dat ik zachter werd, kon wenen en dus wel bij mijn gevoelens komen wanneer ik iets dronk. Ik heb 25 jaar gedronken, waarvan 15 jaar te maken had met het misbruik. Het is daarna een beetje ontspoord, maar ik ben er nu compleet van verlost. Ik drink geen druppel alcohol meer. Ik ben daar heel blij mee, maar dat heeft mij wel 25.000 euro gekost.

Vervolgens zijn er ook nog de therapiekosten. Ik

heb 20 therapeuten gehad, van 1983 tot enige tijd geleden. Ik heb verschillende therapeutische methodes geprobeerd: bij een vrouw, bij een man, bij een psychiater, een gestalttherapeut, een klinisch psycholoog, een beetje van alles dus. Daarvoor reken ik 30.000 euro.

Nu kom ik bij het gezondheidsaspect. Mijn vader had de gewoonte om mij uitgebreid fysiek te controleren. Hij zat dan ook met zijn vingers in mijn mond. Daardoor wilde ik geen gram pijn extra verdragen. Als mijn moeder indertijd een afspraak maakte bij de tandarts omdat ik een gaatje in mijn tand had, stak ik een briefje bij hem in de bus waarop stond dat ik de afspraak niet wilde nakomen en dat ik niet kon komen. Dat was gewoon omdat ik niet kon verdragen dat er nog iemand aan mijn lijf zou komen. Ik blokkeerde gewoon en sloeg dicht. Daardoor had ik een hoop rotte tanden en moest ik ze laten trekken op het moment dat ik het niet meer kon houden van de pijn. Dat heeft me dus heel wat kiezen gekost, die er nog altijd niet inzitten. Ik heb ze niet laten repareren en daardoor eet ik met een gebrekkig gebit. Ik reken daarvoor 10.000 euro.

Vervolgens wil ik het hebben over werk en gemiste carrière mogelijkheden. Mijn beroepsloopbaan was een ramp, vooral in het begin. Op het einde viel het wel mee, maar in het begin was het een serieuze ramp. Ik heb 15 verschillende jobs gehad. Nu ben ik met pensioen, maar ik heb misschien in totaal 12 jaar voltijds gewerkt. De rest was wat *prullen* en van alles aan elkaar breien, puzzelen, en van de ene job naar de andere gaan. Het waren de meest smerige jobs, waarvan ik heel vuil van thuiskwam, bijvoorbeeld bieten gaan halen bij de boeren, die in bakken gooien en met en vrachtwagen vervoeren. Ik kwam 's avonds bekaf thuis. Ik was vaak werkloos en ben zelfs matroos geweest. Ik heb van alles gedaan om toch maar te kunnen overleven.

Ik heb een goed diploma waarmee ik iets had kunnen doen, maar ik heb heel wat kansen gemist. Ik kon ook niet werken in een team. Ik had steeds ruzie met mijn baas, want ik kon er niet tegen dat hij zei wat ik moest toen. Toen er een opdracht kwam van de stad en hij zei dat ik dat moest doen, sloeg ik dicht, liep ik weg of kwam ik niet meer. Er waren dus altijd conflicten op mijn werk omdat ik het niet kon hebben dat iemand mij zei wat ik moest doen. Als ik zelf dingen doe, gaat het best goed, maar als men mij zegt wat ik moet doen, blokkeer ik. Ik heb dat allemaal berekend: wat ik mis aan pensioen, loon waar ik recht op zou hebben gehad, en dergelijke zaken. Ik kom dan aan 390.000 euro.

Als vader kon ik door wat er gebeurd is niet blijven staan. Er is over mijn grenzen gegaan, dus ik kon zelf ook geen grenzen hanteren. Ik voelde dat ik

voor mijn kinderen geen duidelijke vader was die er kon zijn voor zijn kinderen, die aangesproken kon worden en die gezag had. Ik kon dat niet, dus dat was allemaal heel ondoorzichtig. Het was mijn vrouw die de normen hanteerde, hoewel dat eigenlijk toch een beetje de functie van de vader is. Hij zou moeten kunnen zeggen: "Tot hier en niet verder". Ik kon dat echter niet.

Dat had als gevolg dat mijn zoon op een bepaald moment in milieus geraakt is die niet zo goed waren. Hij is vervolgens gaan werken in dancing La Rocca en is daar verkracht onder verdoving. De dancing bestaat nu niet meer, vandaar dat ik de naam vermeld. Hij is dus verkracht onder verdoving, waarna een reeks psychoses volgden en een zelfdoding in 2008. Ik ben daar nog altijd murw van. Ik heb gelezen of gehoord dat wanneer er iemand gestorven is door een of andere criminele daad, hij of zij een tegemoetkoming van 25.000 euro kan krijgen. Ik weet niet of dat klopt, maar ik heb het op mijn rekening gezet.

Ik heb ook nog een morele schadevergoeding op mijn lijst gezet. In 2010 of 2014, toen ik deze berekening maakte voor de arbitragecommissie, heb ik gelezen dat een vader zijn dochter gedurende een jaar had misbruikt en dat hij haar 15.000 euro morele schadevergoeding moest betalen. Bij mij gebeurde het gedurende vier jaar, dus dan kom ik op 60.000 euro.

Als ik alles optel, kom ik op 605.000 euro schade die ik geleden heb.

Ik kan me voorstellen dat elk slachtoffer dat in armoede leeft dat bedrag aan schade geleden heeft. 70 % van de mensen die seksueel misbruik hebben meegemaakt, leeft dan ook in armoede. Het globale cijfer in België is 10 %. Ik wil niet discussiëren of 10 of 20 %, maar 70 % is toch disproportioneel veel.

Als we kijken naar de bedragen die in de arbitragecommissie zijn uitgesproken, vraag ik me af hoe die tot stand zijn gekomen. Als men iets doet met iemand en dat doet pijn of men doet iets verkeerd, neemt men zijn verantwoordelijkheid en vergoedt men de schade. Dan vraag men vergiffenis. Als ik met mijn auto de spiegel van iemand anders auto verniel, steek ik ook een briefje onder de ruitenwisser met mijn nummer op om de schade te vergoeden. Ik erken het dus en zeg dat we contact zullen hebben

Wat doet de kerk echter? Eerst is er discussie of de spiegel echt wel vernield is door iemand van de kerk. Ze weten het niet, maar verhuizen degene die het misschien gedaan heeft naar een andere parochie. Dat zeggen ze niet, maar misschien kan

hij daar nog wat spiegels vernielen. Als men dan toch verdergaat in de arbitrage en het verhaal wordt aanvaard, krijgt men een foto van hoe de spiegel er zou kunnen uitzien als hij gerepareerd is, namelijk 2.500 euro. Als de situatie wat zwaarder is of als men zich wat beter kan verdedigen, krijgt men een geplastificeerde foto, 5.000 euro. Gaat men nog verder, krijgt men een ingekaderde geplastificeerde foto. Dan zit men in de categorie van 10.000 euro. Als men na veel vechten en gedoe in de categorie van 25.000 euro eindigt, krijgt men een ingekaderde geplastificeerde foto met een haakje om hem aan de muur te hangen. Men zal echter nooit een echte spiegel terugkrijgen, zelfs niet een tweedehandsexemplaar. Dat vind ik echt hallucinant.

Ik vraag me af hoe de kerk, al zovele honderden jaren het grote morele kompas van de samenleving, erin slaagt om geen eigen verantwoordelijkheid als volwassene op te pakken. Dat is niet te vatten. Er wordt al vergeving gevraagd nog voor een schadevergoeding wordt uitbetaald. Ze slaan gewoon een stap over. Als men iemand schade toebrengt en men vergoedt die, kan men om vergeving vragen. Ik heb er geen probleem mee als iemand mijn spiegel vernielt en daarna de schade vergoedt. Dan kan ik die persoon zonder problemen vergeven. Als die stap echter wordt overgeslagen, zoals ik bij mijn dader heb gelezen in de correspondentie – hij vroeg immers vergeving en als ik het niet kon, zou God hem wel vergeven – kan ik dat niet. Niet met mij of niet met ons.

Niet met de mensen die in armoede eindigen en nog niet naar de dokter of therapeut kunnen gaan omdat het te duur is en verder in armoede wegglijden, met alle gevolgen van dien voor hun kinderen. Het is immers bekend dat een derde van de mensen die seksueel misbruik hebben meegemaakt ook dader kan worden. Ik heb zelf ook gevoeld wat het is. Ik heb het kunnen tegenhouden, maar ik heb het wel gevoeld en ik ken nog mensen die het gevoeld hebben. Er is dus misschien maar een derde die het doet, maar misschien twee derde of meer die het voelt. Het zit dus wel ergens in u.

Ik word daar dus razend van. Als de kerk dan toch per se het morele kompas wil zijn voor de samenleving moet ze maar eerst haar verantwoordelijkheid nemen als volwassen persoon. Ze moet dat doen uit eigen beweging. Ik vind niet dat ze daartoe gedwongen moet worden door een rechtbank. Ze moet het zelf doen..

De vergoedingen die zijn uitbetaald in de arbitragecommissie zijn geen

schadevergoedingen, maar symbolische tegemoetkomingen uit morele overwegingen. Dat lees ik in het verslag van mijn arbitrage. Ik wacht dus nu met veel plezier op de financiële schadevergoeding. Hoe dat geregeld wordt, weet ik niet. Dat is misschien eerder uw taak.

Dat is ongeveer wat ik wilde vertellen. Misschien kom ik straks nog op iets, ik weet het niet. Mochten er vragen zijn, mag u ze gerust stellen.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer Van Pelt. Als er u straks nog iets te binnen zou schieten, mag u zeker teken geven en dan voegt u het er maar aan toe. U was opnieuw heel rustig, volledig en duidelijk, maar misschien hebben de collega's nog vragen? (Nee)

Dank u voor uw moedige getuigenis.

Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Gorremans. We luisteren graag naar u.

Koenraad Gorremans: Goedemorgen allemaal. Bedankt dat we mochten komen. Ik kan me erg vinden in verschillende punten van mijn collega's naast mij. Waar ik het echter vooral over wil hebben, zijn de stappen die ik met verschillende andere personen heb ondernomen om mijn dader weg te halen uit een tehuis voor straatkinderen in Brazilië, dat hij intussen had opgericht.

Op jonge leeftijd, tussen mijn 9 en 12 jaar, ben ik verschillende keren misbruikt. Mijn dader is daarna met stille trom verdwenen. Ik heb dat allemaal weggeduwd tot in de jaren 90, toen ik vernam dat hij een tehuis had voor straatkinderen in Brazilië. Ik ben toen vreselijk gecrasht. Ik kon daarmee niet leven. Ik ben toen naar het parochiehuis in Merksem gestapt om het adres van mijn dader te vragen. Een mevrouw stond mij toen heel vriendelijk te woord en vroeg me waarom ik dat nodig had. Ik zei dat dat privé was, waarop ze me antwoordde dat ze in de ettelijke jaren dat ze parochiewerk deed bizarre verhalen gehoord had over Jan Van Dael. Ze vroeg of het daarmee te maken had. Ik heb aangegeven dat het daar inderdaad mee te maken had. Ik heb toen heel mijn verhaal gedaan. Die mevrouw is vervolgens met mijn verhaal naar Bonny gestapt. Uiteraard is daar verder niets meer mee gebeurd. Ondertussen hadden blijkbaar anderen ook hun verhaal gedaan. Die mevrouw van het parochiehuis van Merksem is met die verschillende verhalen bij Bonny gaan aankloppen.

Vervolgens is de zaak-Vangheluwe aan het rollen gegaan. Ik heb me gemeld bij de commissie-Adriaenssens. Ik heb ettelijke uren met verschillende mensen aan de telefoon gehangen

aan wie ik opnieuw mijn hele verhaal heb gedaan. Toen kreeg ik de boodschap dat mijn dossier mee bovenaan kwam te liggen, omdat mijn dader nog steeds in leven was en omdat het verhaal hen niet onbekend was. We hebben daar verder niets meer over vernomen.

Met Lieve Halsberghe, die mij ongelooflijk heeft gesteund, ben ik naar onderzoeksrechter De Troy gestapt, die door de kerk is gewraakt. Vervolgens ben ik bij Peter De Waele, bij de gerechtelijke politie in Brussel, geweest. Daar heb ik ook een halve dag gezeten. Ik was een van de laatsten die gehoord moesten worden in het dossier-Jan Van Dael. De tafel lag vol met dossiers met betrekking tot misbruik. Ik heb daar opnieuw heel mijn verhaal gedaan. Uiteindelijk heb ik gevraagd wat er zou gebeuren. De mensen van de gerechtelijke politie zeiden me dat er een rogatoire commissie naar Brazilië zou worden gestuurd, maar daar heb ik nooit meer iets van gehoord.

Vervolgens zijn mensen van *Brandpunt* uit Nederland bij mij geweest, die een heel interview met mij hebben afgenomen. Die mensen zijn naar Brazilië gegaan en hebben Jan Van Dael daar ondervraagd. Hij heeft hen letterlijk gezegd dat hij in de Griekse betekenis van het woord een pedofiel is, maar geen pedoseksueel. Dus een pedofiel in de betekenis van 'houden van kinderen'. Verder is er niets meer gebeurd.

Ik heb me aangesloten bij de classaction van Walter Van Steenbrugge. Ik ben voor een commissie met vijf à zes commissieleden en 2 à 3 mensen van de kerk in Brussel moeten verschijnen. Opnieuw heb ik daar heel mijn verhaal gedaan. De mensen van de kerk zijn vervolgens in beraad gegaan. Na een halfuur keerden ze terug en zeiden ze mij dat ik 6.000 euro zou krijgen, maar ik moest wel een brief ondertekenen waarin ik mij ertoe moest verbinden geen verdere stappen te ondernemen. Ik was vergezeld van Pieter-Bram Lagae, een collega van het advocatenkantoor van Walter Van Steenbrugge. Hij zei me dat ik vrij was te doen wat ik wilde, maar dat hij me adviseerde om die brief niet te ondertekenen, aangezien Jan Van Dael in Brazilië nog steeds actief was.

Ondertussen waren er in Rio de Janeiro feiten aan het licht gekomen. Ik heb contact gehad met mensen, die hier waarschijnlijk ook zullen komen getuigen, die bij hem in Brazilië zijn geweest in het kader van een project met de universiteit van Leuven. Zij hebben dat daar ter plaatse met hun eigen ogen gezien. Ze hebben me gezegd dat ze hebben gezien dat hij daar verschillende nachten met straatkinderen sliep. Daar is het mij in hoofdzaak om te doen: dat die man wordt weggehaald waar hij zit. Als u of ik zoiets doen, dan

belanden we in de gevangenis en die mannen die doen maar. Uiteindelijk worden ze dan ergens in een klooster weggezet.

Dat is eigenlijk wat ik wil aankaarten. Die man zit daar nog steeds. Hij heeft heel veel subsidies gekregen van de kerk, hoewel ze heel goed wisten wat er aan de hand was. Ik kan daar niet bij. Dat is in grote lijnen waarover ik het wilde hebben. Er is zoveel gedaan om die mens daar weg te halen, maar hij zit er nog steeds. Op een gegeven moment is hij in België geweest. De politie heeft hem toen ondervraagd, maar er bleken onvoldoende bewijzen te zijn, hoewel er bij de gerechtelijke politie in Brussel een tafel vol dossiers lag over hem. Hij is terug naar Brazilië vertrokken en daar zit hij nu nog steeds. Ik heb altijd gezegd dat dat mijn eerste bekommernis is. Geld lost niets op, maar die man moet worden weggehaald waar hij zit. Die moet daar worden weggehaald. Dat moet u doen, die daar weghalen. Alstublieft.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Gorremans. Ik neem aan, beste collega's, dat er hierover evenmin vragen zijn. Het behoort alleszins tot onze onderzoeksopdracht om ook dat aspect onder de loep te nemen. U zal niet de enige zijn die we over deze zaak zullen horen. We zullen deze problematiek uiteraard ook bekijken en nagaan of we daar een oplossing voor hebben.

Mijnheer Segers, hebt u toch een vraag? Tenzij mijnheer Gorremans eerst even een pauze wil, want dan doen we dat.

Ben Segers (Vooruit): Ik zou graag een vraag stellen voor een goed begrip, maar geen probleem als u die niet wilt beantwoorden. Op een bepaald ogenblik zegt u dat er subsidies kwamen vanuit de kerk naar die organisatie in Brazilië op een ogenblik dat het al heel duidelijk moest zijn dat er heel veel mis was. Toch blijven die subsidies vanuit de kerk op dat ogenblik komen. Heb ik dat goed begrepen?

Koenraad Gorremans: Er is me altijd gezegd dat ik iets zou krijgen. Die 6.000 euro zou ik krijgen, maar ik heb die nooit gezien, omdat ik dat papier niet ondertekend heb. In mijn geval viel de verjaring ook weg, omdat er in Brazilië feiten aan het licht waren gekomen. Hij is in Rio de Janeiro moeten gaan lopen. U zal die getuigenissen nog horen, want ik heb vernomen dat Lotte, een van de mensen die bij hem ter plaatse is geweest, ook komt getuigen. Het is schrijnend. Wij zijn naar Leuven gegaan. Lieve Halsberghe had de ontmoeting met die mensen georganiseerd. Ik kan u verzekeren dat het heel stil was, toen we terug naar huis reden.

Ik heb nooit één frank gezien, maar dat is voor mij niet zo van belang. Dat ze hem daar weghalen! Tot nu toe zit hij er nog steeds. Ik heb ondertussen verschillende van zijn slachtoffers ontmoet van wie het ook de grootste wens is dat... Het hoort niet, het is niet oké.

De voorzitter: Zijn er geen andere vragen, collega's? Alleszins zal dit dossier nog aan bod komen tijdens onze verdere werkzaamheden. Er zullen nog hoorzittingen aan gewijd worden.

Ik kan u enkel bedanken omdat u vandaag naar hier bent willen komen om nog maar eens uw verhaal te doen. Het spijt me dat u het zo vaak moet doen. Het is echter wel belangrijk voor onze werkzaamheden dat u het vandaag ook hier bent komen vertellen. Ik wil u daar ten zeerste voor bedanken. De commissie apprecieert dit heel erg. Ik wens u veel moed, maar vooral nogmaals echt bedankt dat u hier vandaag was.

Koenraad Gorremans: Ik zou graag nog iets zeggen. Op een gegeven moment ben ik ook door ik weet niet meer welke commissie benaderd, toen alles van tafel was geveegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Iemand van die commissie heeft me toen opgebeld en gevraagd hoe het met mij ging en wat er nu zou gebeuren. Ik heb toen nog eens heel mijn verhaal gedaan en die persoon heeft me toen gezegd dat ze in mijn naam contact zou opnemen om te zien hoe ver het ermee stond en of we die 6.000 euro toch eventueel zouden krijgen.

Die persoon heeft me daarna terug opgebeld en gezegd dat het een beetje einde verhaal was en dat het enige wat ik kon doen was proberen via eventuele politieke contacten druk te zetten. Ik heb met enkele politici van het lokale bestuur contact opgenomen en heb mijn verhaal gedaan. Een van de politici zetelt zelfs in het Vlaams Parlement. Maar ook van daaruit gebeurt er niets. Ook op politiek niveau is men op de hoogte. Waar sta je dan?

Mijn vraag is: wat gaat u doen? Zult u in vraag stellen wat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van tafel heeft geveegd? Wij zijn hier al meer dan 30 jaar mee bezig en hij zit nog steeds op zijn berg in Brazilië.

De voorzitter: Dat is een heel terechte vraag. We zullen een aantal zaken in kaart brengen waarvoor we worden bijgestaan door experts. Deze commissie moet een aantal aanbevelingen formuleren. Het werk zal zeker moeten worden voortgezet, ook wanneer deze commissie ten einde loopt. Onze termijn is, zoals u weet, kort. Dit

is misschien de aanzet. Ik heb al gezegd dat onze eerste aanbeveling eigenlijk al geschreven is, met name dat het werk moet worden voortgezet. Net omdat we slechts zo'n korte termijn hebben.

We zijn er ons erg van bewust dat we tegen 31 maart niet alles opgelost zullen krijgen. Dat is onmogelijk. We zullen proberen zo veel mogelijk te onderzoeken, zo veel mogelijk in kaart te brengen en we zullen vaststellingen doen. Op basis daarvan zullen we aanbevelingen formuleren waarmee aan de slag moet worden gegaan. Hier moet in de volgende legislatuur aan voort worden gewerkt. Dit zal nu niet stoppen.

Zullen we alles kunnen oplossen, mijnheer Gorremans? Dat kan ik u niet beloven. We zullen wel trachten alles zo goed mogelijk in kaart te brengen en van daaruit aanbevelingen formuleren. We zullen aangeven wat moet worden nagekeken, wat moet worden onderzocht en we zullen kijken waar er nog wel iets kan gebeuren. De wil bestaat zeker bij de commissieleden om dit te doen. Ik zal niet op de zaken vooruitlopen, maar ik denk dat de wil er is om het alleszins zeer grondig te bekijken en te zien waar we nog haalbare aanbevelingen kunnen formuleren. Het werk mag zeker niet stilvallen na 31 maart, sowieso niet.

Koenraad Gorremans: Dank u. Ik zou nog iets willen vragen. Zal het niet stilvallen? Eerlijk gezegd, dat is mijn persoonlijke vrees en die van anderen. We staan immers vóór verkiezingen. Uit mijn ervaring, en als ik terugblik op vroegere zaken, blijkt dat er na de verkiezingen een nieuw parlement komt en alles verdwijnt. Misschien ben ik te negatief, maar ik vrees hiervoor.

De voorzitter: Ik begrijp dat u wantrouwig bent. De geschiedenis leert ons dat u wantrouwig mag zijn. Dat ga ik niet uit de weg. Er zijn inderdaad verkiezingen. Het zal ook zo zijn dat het parlement een andere samenstelling zal hebben. Er zullen echter ook mensen terugkeren.

Wij zullen een rapport opstellen en dat blijft wel. Dat rapport mag geen dode letter blijven. In dat rapport zullen aanbevelingen staan die opgevolgd en uitgevoerd zullen moeten worden. Dit is een oproep die ik ook meteen kan lanceren. Voor iedereen die hier dan nog zit of hier dan zal zitten, na juni van volgend jaar, zal het de verdomde plicht zijn om met de aanbevelingen in dat rapport aan de slag te gaan.

Als wij dus een aanbeveling schrijven dat er een opvolgingscommissie of een bijzondere commissie of misschien nog een onderzoekscommissie – daar loop ik niet op vooruit – opgericht moet worden in de volgende legislatuur, dan moet die aanbeveling

wel uitgevoerd worden. Ik denk dat velen van ons, zelfs als we hier niet meer zetelen op dat ogenblik, van waar dan ook erop zullen aansturen om daar inderdaad werk van te maken. Dat wordt een aanbeveling die we kunnen formuleren, net zoals we andere aanbevelingen kunnen doen. Ze moeten opgevolgd en uitgevoerd worden. Als die om een of andere reden niet uitgevoerd kunnen worden, moet er worden uitgelegd waarom dat niet kan.

Dat rapport zal er dus zeker zijn, alsook die aanbevelingen. Ik denk dat er ook de wil is. Het zijn niet zozeer de poppetjes die het bepalen. De mensen die na ons komen, moeten hier gewoon mee aan de slag gaan. Ik denk dat dat een heel duidelijke boodschap is die we hier vandaag als commissie sowieso kunnen, zullen en moeten geven. Ik begrijp evenwel uw ongerustheid. Met ons rapport en met onze aanbevelingen moet na 31 maart en ook na juni voortgewerkt worden. Punt. Daarover ben ik zeer formeel, maar ik niet alleen. Ik zag een hand van collega Van Hecke.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ik heb eerst nog een vraagje voor mijnheer Gorremans. Kan u ook meedelen tot welke congregatie Jan Van Dael behoorde?

Koenraad Gorremans: (*aarzelt*) Die paters hadden hun klooster in Nederland. Lieve Halsberghe is ter plaatse geweest. Zij heeft contact gehad met de pastoor van de parochie waar het met mij allemaal gebeurd is. Ik begreep dat niet als kind, maar die pastoor was altijd heel nors tegen mij. Achteraf is mijn frank gevallen waarom, natuurlijk. Die pastoor heeft op het punt gestaan om een verklaring af te leggen, maar is kort daarna overleden. Hij heeft tegenover Lieve mondeling wel een verklaring afgelegd, maar daarvan staat niets op papier. Het is dus een congregatie in Nederland.

Rik Devillé: Het is een Vlaamse congregatie, maar die samen met Nederland onder hetzelfde bestuur valt. In mijn boek staat correspondentie van de kerk naar slachtoffers. Ik denk dat de kerk aan u antwoordde. De kerk vroeg aan haar advocaat hoe ze ten opzichte van het slachtoffer moest reageren. De advocaat van de congregatie, in dit geval ook Keuleneer, antwoordde dat aan het slachtoffer geantwoord moest worden dat ze ermee bezig waren. Sowieso moest er intern binnen de congregatie mee omgegaan worden, want hij kwam naar België zijn zoveelste priesterjubileum vieren. Ze vroegen aan de advocaat hoe ze dat moesten aanpakken, als in de samenleving zou geweten zijn dat hij naar hier kwam.

De advocaat antwoordde dat Rome daarmee bezig

was. Dat is het gemakkelijke antwoord. In de mails is het dan nog geformuleerd als 'ons Rome' is daarmee bezig. Wat is ons Rome? Is dat het hoofdbestuur van de congregatie in Rome? Is dat het Vaticaan?

Tegen vanmiddag vind ik het.

De **voorzitster**: Zijn er geen verder vragen meer, collega's? Dan bedank ik u allemaal. U mag in de zaal blijven zitten, maar gerust ook vertrekken. Alvast nogmaals bedankt.

We verwelkomen nu de heer Emmanuel Henckens. Hij wordt bijgestaan door zijn echtgenote. Welkom, mijnheer, mevrouw. Ik zal ook aan u zeggen wat ik aan eenieder vertel die hier te gast is.

Wij zijn heel blij dat u hier vandaag bent. Wij beseffen dat het geen gemakkelijke oefening is om hier alweer een verhaal te moeten vertellen. We beseffen dat uw vertrouwen in het verleden al geschonden werd, maar kunnen de klok niet terugdraaien. We kunnen wel vandaag naar u luisteren, dat noteren, daaruit leren en bekijken wat we kunnen neerschrijven in een rapport en aanbevelingen doen over wat er beter en anders moet.

U moet niet verontrust zijn. Wij zullen geen concrete vragen stellen. Wij erkennen uw slachtofferschap. Daar gaan wij van uit. U hoeft ons ook geen details te vertellen over wat u is overkomen. U mag dat, maar dat hoeft niet. Dat is privé, maar dit is uw moment om te spreken. U bent vrij om te zeggen wat u wilt en wat niet.

Wat we wel heel graag, en zeker van u, willen horen, is wat er na de feiten is gebeurd. Werd u gehoord? Kon u er met iemand over spreken? Hebt u het gemeld en werd er iets mee gedaan? Waar is het misgegaan? Wat kan er beter? Die lessen willen we zeker trekken. Voor onze werkzaamheden is dat heel belangrijk. We zullen de feiten op zich niet onderzoeken, want daar gaan we van uit en die nemen we aan. Dat is gebeurd. We kunnen wel leren hoe de samenleving er anders en beter had op moeten reageren. Dat verhaal horen we dan ook graag van u.

U mag alle tijd nemen die u nodig hebt om uw verhaal te vertellen. Als u een pauze wilt, schorsen we. We hebben tijd en zijn niet gehaast. De commissie kan en mag vragen stellen, maar u bent niet verplicht om te antwoorden. Het zal geen kruisverhoor zijn en we doen het vraag per vraag, zodat u de tijd hebt om te antwoorden en u niet overvallen wordt door vragen. Er worden doorgaans niet veel vragen gesteld, dat hebben we

al geleerd, omdat het verhaal meestal al heel duidelijk en ingrijpend genoeg is. Het kan echter wel, maar het zal geen kruisverhoor zijn. U moet zich dus geen zorgen maken. Geef zeker een teken als u even een pauze wilt nemen. Wij hebben tijd.

Ik geef u nu heel graag het woord. Wij luisteren heel graag naar u.

Emmanuel Henckens: Bedankt, mevrouw de voorzitter, voor de inleiding en warme woorden.

Geachte aanwezigen, voor u zit een volwassen man die een verhaal heeft over een kind en wat er met het kind gebeurd is. Ik toon u dit ook omdat – waarschijnlijk is er na *Godvergeten* wel wat veranderd in de publieke opinie – meestal de idee leefde dat een volwassen man door moest gaan met zijn leven. Men zag dus dat kleine kind niet meer.

53 jaar na een strafbaar feit voor het eerst publiek gehoor en erkenning krijgen en dan voor een parlementaire onderzoekscommissie mogen verschijnen, is een ambivalent gevoel. Het is een verscheurende strijd tussen verlangen en angst: verlangen om eindelijk gehoord en erkend te worden, maar ook angst om opnieuw gekwetst te worden.

Zoals u intussen waarschijnlijk heeft kunnen begrijpen ben ik 1 van de 14 getuigen uit de documentaire *Godvergeten*. Mijn naam is Emmanuel. Het strafbaar feit waarmee ik opende, is seksueel misbruik gepleegd door twee paters van het Heilig-Hartcollege te Lanaken gedurende vijf lange jaren in diepe eenzaamheid, zonder bescherming van een wetende volwassene.

Ik was elf jaar toen mijn vader, mijn steun en toeverlaat, overleed en mijn moeder me op dit internaat plaatste. Er heerste een uiterst streng regime op dit internaat: eten gebeurde in stilte, verplaatsingen gebeurden in stilte en elke avond vond er een gewetensonderzoek plaats in de kapel, geleid door de opperpedagog. Met leugens werd ik misleid om hun seksuele lusten te laten botvieren op mijn kinderlijke onschuld. Ik bleef eenzaam achter met een verward, ontredderd en schuldig gevoel.

Niet in het gareel lopen werd onmiddellijk bestraft. Ze misbruikten hun macht met alle mogelijke middelen. Zelfs de meest basale behoefte als eten werd misbruikt. De maaltijden gebeurden namelijk onder het motto 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Wie het dichtst bij de bedeling zat, had de grootste portie. Hoe verder je zat, hoe minder op je bord. Als de honger dan zo fel knaagde dat zelfs

mijn angsten opgegeten werden en ik naar pater-econoom durfde gaan om eten te vragen, nam hij mij mee naar de keuken en liet hij mij alle lekkere dingen zien. Hij zei dan met een sarcastische stem: "Dit eten is voor ons en niet voor jullie. Haal het niet meer in je hoofd om dit nog eens te vragen."

Een ander voorbeeld van hun gestoorde geest mocht ik ondergaan in de schapenstal. De broeder liet mij de schapen zien en vroeg mij of ik wist wat ze met schapen deden die niet luisterden. Hij nam een schaap tussen zijn benen, griste een hamer en sloeg het schaap voor mijn ogen de kop in. Ik was 12 jaar.

Dit zijn enkele van de vele feiten die ik meegemaakt heb en die tot op vandaag opnieuw bovenkomen en ongemerkt in je dagelijkse leven sluipen als je geconfronteerd wordt met een schaap of eten. Tijd heelt niet alle wonden.

Dit is dan meteen ook het antwoord op de vraag waarom wij, overlevers, maar ook zij die met ons samenleven, na zovele jaren nog steeds met de gevolgen van het trauma geconfronteerd worden. Het trauma nestelt zich diep in ons lichaam. Als men dan vele jaren met iets van dat trauma geconfronteerd wordt, wordt de oude pijn wakker en maakt ze van je dag een nachtmerrie.

Nu kom ik op een punt waarop ik ook kwam toen ik vannacht wakker lag. Ik vroeg me af of ik daarover niet iets meer zou moeten vertellen. Dat punt gaat over de details van wat seksueel misbruik doet. Ergens is dat namelijk wat de bedoeling. In *Godvergeten* hebt u een glimp kunnen opvangen van wat ons is overkomen, maar hoe brengt men dat over? Hoe brengt men 53 jaar ellende over? Het waren wel geen 53 jaar ellende, maar toch.

Ik vraag me op dit moment af of ik het embryonale hersenspinsel van deze nacht onder uw aandacht moet brengen of niet. Het zal misschien niet echt gestructureerd zijn, maar het is misschien toch nuttig dat ik er iets over vertel.

Wanneer ik praat over misbruik, krijg ik vaak de vraag of het wel nodig is dat dat allemaal naar boven komt. Mensen gaan immers eronderdoor. Ik denk echter echt dat zwijgen geen optie is. Het is pittig en confronterend, maar tegelijk ook helend. Men komt eveneens telkens weer tot nieuwe inzichten.

Sinds *Godvergeten*, dus nu bijna drie maanden, leef ik in een toestand waarvoor ik nog steeds geen woorden gevonden heb. Dat is volgens mij om de eenvoudige reden dat er geen woorden voor zijn. Ik heb vannacht wel iets ontdekt wat het hele gebeuren kadert. Zeker wanneer men voor deze

commissie zit wordt men gedwongen (hoewel dat woord niet echt in deze context past) terug te kijken of mag men terugkijken naar het verleden. In die 53 jaar komt de focus komt te liggen op het misbruik en alle pijn die daarmee gepaard gaat, hoewel er zeker ook mooie momenten waren. Zoals ik in het begin zei, komt de eeuwige strijd tussen de angst en het verlangen hier dus ook een stuk naar voren.

Ik had het over het achteromkijken. Onbewust is er iets in mij dat dat niet meer wil. Ik wil het vergeten. Wat gebeurd is, mag echter niet vergeten worden. Dat is ook de reden waarom we hier zitten. We willen u bewust maken van het feit dat het niet vergeten mag worden. Daders mogen weten dat ze er nu niet meer zo mee wegkomen zoals bij ons gebeurd is. Slachtoffers mogen weten dat ze slachtoffers zijn en geen daders, wat in ons geval heel dikwijls de verwrongen gedachtegang was die ons is laten doorschemeren.

Ik heb dus een antwoord gevonden op de vraag waarom ik de weerstand voelde en het verlangen. Het is heel bizar, maar mijn gevoelens zijn bizar. Ze zijn er echter en hebben een nut. Ik zal dus een poging wagen om iets te zeggen.

Ik zal eerst een kapstok maken om een en ander aan op te hangen over wat de gevolgen van misbruik zijn op een aantal vlakken in het leven. Aangezien het op vrij jonge leeftijd begint wanneer men nog naar school gaat, manifesteren de eerste gevolgen zich daar. Ik was 11 jaar en deed het vrij goed tot dit feit gebeurde. In de jaren 70 kende het onderwijs een lagere en een hogere cyclus: de eerste drie jaren en dan nog eens drie jaren. Ik heb alleen de eerste drie jaar kunnen doen en daar heb ik vijf jaar over gedaan. Toen is het eindelijk bij mijn moeder doorgedrongen dat ik daar niet meer wilde zijn. Ze heeft me daar dan weggehaald. Ik heb mijn humaniora dus niet afgemaakt. Ik ben begonnen in Latijn-Grieks en geëindigd in de moderne met een C-attest. Mijn studies stopten plots daar.

Ik heb dan zelf beslist, nadat ik uit het internaat was, dat ik verder wilde gaan. Ik ben voor de Centrale Examencommissie verschenen om alsnog mijn diploma voor het middelbaar onderwijs te halen. In die tijd kon men kiezen of men voor de volledige richting ging of men bepaalde specialisaties nam. Omdat ik wel interesse had in het paramedische, heb ik daarvoor gekozen en ben ik verpleegkunde gaan studeren. Dat was iets wat me enorm beviel, zowel de theorie als de praktijk, totdat, ironie van het lot, ik opnieuw op iemand stootte die zijn seksuele lusten op mij wilde botvieren. Ik had ondertussen de moed en kracht gevonden om nee te zeggen en dat heb ik geweten. Die man had blijkbaar weeral zoveel

macht dat ik op alles waar ik maar op gebuisd kon zijn, gebuisd was en ik zelfs niet aan de tweede zittijd mocht deelnemen. Ik mocht dus sowieso niet naar het volgende jaar gaan.

Als men de richting paramedisch onderwijs bij de Centrale Examencommissie gevolgd had, had men vier mogelijkheden: verpleegkunde, diëtleeër, ergotherapie en kinesithérapie. In die tijd werden de straten geplaveid met kinesithérapie en ergotherapie was alleen in Vlaanderen mogelijk. Verpleegkunde mocht ik niet meer doen, dus bleef enkel diëtleeër nog over. Dat leek me ook wel iets, maar ik had mij wat mispakt. Ik moest dus op één jaar doen wat men normaal op drie jaar doet. Organische scheikunde was echt mijn ding niet. Ik zat daar voor spek en bonen. Ik heb mijn jaar dus opnieuw moeten doen, maar het mocht blijkbaar niet zijn. In de eerste zittijd kreeg ik een acute blindedarmontsteking met complicaties tijdens de operatie. Ik ben twee weken in het ziekenhuis moeten blijven en ik kon mijn jaar vergeten.

Uiteindelijk is niks zeker en komt alles goed. Ik slaagde alsnog en behaalde mijn graduaat, wat nu een bachelor is. Daarna begon echter de periode van twaalf ambachten en dertien ongelukken. Ik werd steeds weer geconfronteerd door de machtsverhouding in de werknemer-werkgeverrelatie. Ik werd getriggerd en mijn geest deed er alles aan om de gruwel die mij overkomen was, te vergeten en die slaagde daar vrij goed in. Het lichaam heeft geweldige mechanismen ontwikkeld om zaken af te splitsen en te vergeten via dissociatie. Ik heb daar de vreemdste dingen door meegemaakt, maar als overlevingsmechanisme kan het tellen. Er is echter één ding, het lichaam, en dat heeft een geheugen. Het misbruik zit in alle cellen van het lijf.

Wanneer men dan iets van die macht ervaart, dan gebeuren er rare dingen. Men wordt dan gepest, buitengewerkt, noem het maar op. Twaalf ambachten, dertien ongelukken. Toen het op een gegeven moment toch lukte, nadat ik een herscholing voor het onderwijs had gevolgd, heb ik ook lessen godsdienst gegeven. Stelt u zich dat voor. Men stelt die vraag steeds wanneer men gaat lesgeven, want blijkbaar vindt men daar niemand voor. Ik vond het wel iets hebben. Nadat ik dat een paar keer had gedaan met relatief succes, werd ik benaderd door het bisdom om te vragen of ik het leuk vond. Ik heb eerlijkheidshalve ja geantwoord, waarna men mij zei dat ik dan een scholing moest volgen.

Ik heb daar zeer lang over nagedacht, want dan moest ik dus naar het seminarie gaan. Ik heb dat dan toch gedaan. Mijn vrouw kan getuigen dat zij mij iedere avond in de auto moest duwen om

daarnaartoe te gaan. De geuren... Er liepen schapen, waarvan ik achteraf pas ontdekte wat die voor mij hadden betekend. Om een lang verhaal kort te maken: op het einde hadden we een werkstuk – o, ironie – over vergeving. We kregen een bijhorende bundel met de criteria waaraan het werkstuk moest voldoen. Er stond daarin geen letter uit de Bijbel over vergeving in. Ik heb het werkstuk, waarvoor we lang tijd hadden, pas gemaakt op de ochtend van de dag waarop ik het 's avonds moest inleveren. Achteraf vernam ik dat ik op alle vlakken niet geslaagd was. Blijkbaar lag dat aan het werkstuk, dat ik door katholieke en protestantse priesters heb laten lezen en zij waanden zich allen weer in de tijd van Luther.

Waarschijnlijk is dat de reden geweest waarom ik daarna bijna nergens meer aan de bak kwam in het onderwijs. Ik kreeg een telefoontje dat ik mocht solliciteren voor een interimjob. Onderweg naar de school belde de directeur mij op met de melding dat ik niet meer hoefde te komen, omdat ze een andere kandidaat hadden aangenomen. Omdat ik, voor een stuk door het misbruik, het niet gewend was op mijn achterste poten te staan, ging ik dan maar weer naar huis. Nadat dat een paar keer voorgevallen was, wilde ik weten wat er aan de hand was. Hoe vonden ze immers zo snel iemand anders? Toen ik het secretariaat met die vraag confronteerde, kreeg ik het antwoord dat het telkens toestemming moest vragen aan het bisdom. Ik werd door het bisdom geweigerd, omdat ik op hun zwarte lijst stond. Het was dus ook einde verhaal in het onderwijs.

Ik ben iemand die niet bij de pakken blijft zitten en in volle asielcrisis in 2015 heb ik beslist om voogd van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen te worden. Ik heb beslist om dingen te doen die ik graag doe. Ik heb als freelancer voor hogeschool UCLL de praktijkvakken rond communicatie verzorgd. Ik heb freelance lesgegeven bij Vlaco. Kringlooptuinieren is een beetje mijn ding. Dat alles was in 2015. Ik dacht eindelijk een beetje mijn draai te hebben gevonden, tot ik plots uit het niets in 2017 paniekaanvallen kreeg die zo erg werden dat ik het huis niet meer durfde te verlaten.

Ik ben ook jarenlang in therapie geweest. Mijn therapie was in 2010 beëindigd. Ik heb dan opnieuw contact opgenomen met mijn therapeute. Die bevestigde mij dat er dan nog iets is blijven hangen en ze stelde voor om de therapie weer op te starten. Ze vertelde dat het niet zo goed met haar ging en dat ze een behandeling volgde, maar ze beloofde mij terug te bellen zodra ze aan de beterhand was om de therapie herop te starten. Een aantal maanden later kreeg ik inderdaad een telefoontje, niet van haarzelf, maar wel van haar dochter, met de mededeling dat ze overleden was.

Ik heb dan mogen kennismaken met geestelijke gezondheidszorg in België en ik heb ook een aantal therapeuten versleten. Blijkbaar wist niemand hoe men daarmee moest omgaan. Of ik de verkeerde therapeuten had, dat laat ik even in het midden. Zoals ik al zei, ben ik niet iemand die graag bij de pakken blijft zitten. Ik ben zelf op zoek gegaan en heb iets gevonden. Ik had immers begrepen dat datgene waarmee ik in het heden worstel, iets van het verleden is, ondanks alle therapeuten mij zeiden dat het verleden voorbij is. Ze zeiden me dat ik genoeg therapie had gehad en dat ik nu in het heden leefde. Ik moest nu leven en niet in het verleden. Ik kon daar echter niet akkoord mee gaan.

Na lang zoeken ben ik bij een therapeute in Nederland terechtgekomen, waar ik eind vorig jaar, ook om verzekeringstechnische redenen, de therapie heb moeten stopzetten. Toch heeft die therapie wel zoden aan de dijk gezet.

Ik ondervind ook op relationeel vlak gevolgen van het misbruik, door de vertrouwensbreuk in het aangaan van relaties en door de gestoorde hechting. Al dingen spelen mee in het vinden van een partner, maar ook in het aangaan van vriendschapsrelaties. Kortom, de schaduw van het misbruik rust op alles wat met vertrouwen te maken heeft. Ik mag me tot de gelukkigen prijzen. Het heeft lang geduurd – beter laat dan nooit – voor ik mijn vrouw gevonden heb. We hebben een redelijk gelukkig huwelijk, met vallen en opstaan, maar dat is denk ik overal wel zo. Ruzie kan soms ook helend zijn, afhankelijk van hoe men ermee omgaat. Dat neemt echter niet weg dat het moeilijk is geweest voor mijn gezin in het algemeen.

Het misbruik had ook zijn weerslag op vlak van onze sterke kindwens. Lotgenoot Staf haalde dit punt vanochtend al kort aan. Ik lees ook de literatuur, waarin staat dat slachtoffers daders worden.

Even tussen haakjes, om te antwoorden op de vraag van de voorzitter over wat ik heb gedaan om met mijn verhaal naar buiten te komen, mijn vrouw was de eerste tegen wie ik het heb verteld, ruim twintig jaar na de feiten. Daarvoor gaf ik alleen signalen aan mijn moeder, aan wie ik dat op een kinderlijke manier kenbaar maakte doordat ik telkens aan het einde van het weekend, voordat ik moest terugkeren, last had van overgeven en diarree. Ook had ik slechte schoolresultaten. Blijkbaar werd dat alleen in verband gebracht met het overlijden van mijn vader.

Toen ik mijn vrouw leerde kennen begin jaren 90, hadden we het ook over kinderen en over het

misbruik. We hebben toen allebei onmiddellijk beslist om geen kinderen te nemen. Dit was het laatste wat ik mijn kind wilde aandoen. In het midden van de jaren 90, het tijdperk van de zaak-Dutroux, kwam bij mij weer alles naar boven. Ik heb dan contact opgenomen met het vertrouwenscentrum en mijn verhaal gedaan. Ze konden mij daar jammer genoeg niet helpen, aangezien dat voor minderjarigen bedoeld was. Ze vertelden mij wel dat ik de literatuur met een korreltje zout moest nemen, want 80 % zou een goede vader worden. De slachtoffers die dader worden zijn een minderheid.

Gesterkt door dat begrip en dit geloof zijn we aan kinderen begonnen. Na het huwelijk is dat voor mij het mooiste wat er gebeurd is. Dat we graag een tweede kind wilden, is een beetje een lijdensweg geworden, maar toen mijn vrouw na vijf jaar en drie miskramen later eindelijk zwanger was van ons tweede kind, was het feest na 30 weken ook plots gedaan. Er volgde een spoedsectie en gelukkig werd onze tweede zoon geboren. Hij woog 1,5 kg, mat 40 cm en had het syndroom van Down. Dat was mijn megatrigger. Hij heeft het (...) in mij doen ontwaken.

Ik ben daarna in een diepe depressie gesukkeld. Voor mijn vrouw was dat een erg zware periode met een vroeggeboorte van een kind met een beperking en een man die in de touwen hing. Maar goed, ik zit hier dus nog. Het feit dat ik hier nog zit en mijn verhaal kan doen, berust op die belangrijke pijlers in mijn leven, namelijk mijn gezin, mijn twee schatten van kinderen en mijn geloof, dat ik gelukkig behouden heb, dat mij hoop geeft, dat mij houvast geeft, dat mij rust en vrede biedt, midden in de storm van het leven, dat alle verstand te boven gaat. Even ter verduidelijking, een geloof in God en in de kerk zijn voor mij twee totaal verschillende dingen. Totaal verschillend. De God waarin ik geloof, laat dit soort dingen niet toe.

Een derde pijler die mij ook geholpen heeft, is de therapie. Die heeft vooral voor duidelijkheid gezorgd. Eerst moest ik uiteraard mijn verhaal vertellen, waarbij ik van losse flodders een geheel moest maken. Het was een gatenkaas, want veel dingen zijn ook weg door het overlevingsmechanisme, waaronder de dissociatie.

Het zijn echter die drie pijlers die mij hebben geholpen om hier vandaag mijn verhaal te kunnen doen. Mijn embryonale hersenspinsel van vannacht. Ik heb een gedicht gemaakt. Dat zegt soms meer. *Less is more*, zegt men soms. Hoe kan men zo een bundel van ellende toch duidelijk maken? Staat u mij toe dat ik het even voorlees:

"Ik genoot met volle teugen van het leven, samen met mijn vader, mijn grote vriend naar wie ik opkeek. Maar plots was alles voorbij. Mijn vader was niet meer. Mijn steun en toeverlaat weggerukt uit mijn bestaan. Eenzaam en ontredderd bleef ik achter. In deze kwetsbare toestand werd ik uitgeleverd aan een stelletje pedofielen die onder het mom van de religie hun lusten botvierden op mijn maagdelijkheid. Vanaf dat moment werd het donker en koud in mijn leven. Ik leefde niet meer. Ik overleefde. Ik heb deze gruweldaden verbannen naar de verste uithoeken van mijn zijn. Ik dacht dat ik gebrandmerkt was, maar degene die mijn brandmerk had moeten zien, merkte niets en greep niet in. Eenzaam, machteloos en overgeleverd bleef ik achter. Ik was niet meer die ik was. Mijn geschonden ik woonde in een lijf dat het zijne niet is.

En zo overleefde ik, jaar in, jaar uit. Mijn geschonden ik veilig weggeborgen, zo goed dat ik zelfs niet meer wist dat het er was. En dat vreemde lijf had de regie tot dat ene moment. Mijn leven daverde op zijn grondvesten. Mijn geschonden en weggestopte ik breekt uit. Het wordt wakker in een wereld die het niet kent. Zovele jaren na de gruweldaden komt alles bovendien. Ik word overspoeld door gevoelens die ik niet ken. Ze verlammen mij. Ik ben een gevangene. Hoe ik ook spartel, ik kom niet los van hen. Wanhopig zoek ik naar een uitweg en in mijn gevecht sleur ik alles en iedereen die me lief is en dierbaar is mee, eerst onwetend en dan pijnlijk beseffend dat dit niet de manier is om uit hun greep te komen. Zij worden uitgeleverd aan mijn woede, die niet voor hun bestemd is en ook zij dreigen erin te verzwelgen."

Om te kunnen beginnen aan de verwerking van een trauma is erkenning van het leed cruciaal. Daar knelt het schoentje, want die erkenning hebben we nog niet gekregen. Blijkbaar was daarvoor de documentaire *Godvergeten* nodig. Een schot voor de boeg. Voor u, het begin van het echte werk.

Ik kom aan mijn onderzoeksvragen voor u. In de Stuurgroep Mensenrechten in de kerk is er al ruim 30 jaar werk geleverd om deze broodnodige erkenning te krijgen, maar het was en jammer genoeg is vechten tegen de bierkaai. De zaak-Vangheluwe in 2010 leek een opening te bieden. Leek...De stortvloed aan meldingen gaf me de moed om ook eindelijk mijn verhaal uit handen te geven en de hoop op helende erkenning. Ik gaf mijn gruwelijk verhaal dat ik meer dan 40 jaar in de diepste krochten van mijn ziel had opgeborgen, uit handen aan de anonieme stem aan de andere kant van de telefoonlijn. Ik vermoed dat ik u niet hoeft te vertellen wat er op dat bewuste moment door mij heen ging.

Er zou een dossier opgemaakt worden en ik zou een uitnodiging krijgen om voor de commissie-Adriaenssens te verschijnen. Zou. De voorwaardelijke wijs. Niet lang daarna werd mijn broos vertrouwen voor de zoveelste maal geschonden. De feiten die zich hierna afspeelden, tarten elke verbeelding. Dossiers die heen-en-weer gaan, onderzoeksrechters die afgezet worden vóór ze kunnen beginnen om dan uiteindelijk ons, slachtoffers, overlevers, een rechtsgang te beletten.

Beste parlementsleden, dit alles is gebeurd in een westers, democratisch land. Ik zou graag willen weten waar mijn dossier is, als er al een dossier is opgesteld. Zijn de gevraagde onderzoeksdaten naar mijn levende vader nog gebeurd? Ik hoop dat u zich ervan bewust bent dat onze democratie in gevaar is, als individuen ertoe in staat zijn om zich boven de wet te stellen of de wet naar hun hand te zetten. Hebt u de moed om hier de onderste steen naar boven te halen voordat men de hoeksteen van onze democratie onderuit haalt?

Het uitvloeisel van de destijds opgerichte bijzondere commissie was de arbitragecommissie. Dit zou de zoveelste kaakslag worden in deze tragedie. Ik heb mijn aanvraag tot arbitrage ingediend in 2012 en heb dan vier jaar mogen wachten eer ik in 2016 voor de commissie mocht verschijnen in een bijzondere zitting. Ondertussen hebt u waarschijnlijk al van andere lotgenoten gehoord wat er binnen de arbitrage allemaal is gebeurd: documenten die ondertekend moesten worden als een soort zwijggeld. Daar is op ingegrepen. Na een aantal jaar is dat artikel eruit gehaald.

Ik kreeg drie weken de tijd om te beslissen tussen rechtbank of arbitrage. Ik had me immers ook burgerlijke partij gesteld. Samen met mijn advocaat vond ik dat het over twee verschillende feiten ging en ik dus recht had op beide procedures. Ik heb dus arbitrage geweigerd. Een tijd lang heb ik niets meer gehoord tot ik dan in 2016 voor een bijzondere zitting mocht verschijnen in de poging om een protocol van verzoening op te stellen.

Daar zat ik dan, samen met mijn advocaat; met een verzameling van arbiters die er duidelijk geen zin in hadden. Daar mocht ik mijn gruwelijk verhaal gaan vertellen. Het liefst van al was ik weggelopen. Ze schoven heen en weer op hun stoel. Keken voortdurend op hun uurwerk. Eentje is zelfs gewoon weggegaan.

Na een tijdje werd ik onderbroken en trokken ze zich terug voor beraad. Ze kwamen terug met een voorstel, te nemen of te laten. Mijn gestolen jeugd,

die nooit meer zal terugkomen, en de gevolgen hiervan op onder andere mijn professionele loopbaan, die er eentje was zoals ik heb verteld van 12 ambachten en 13 ongelukken, waardoor we als gezin in een sociaal isolement terecht kwamen, waren hun 7.000 euro waard. De bemiddeling van mijn advocaat werd niet op prijs gesteld, het voorstel was niet bemiddelbaar.

Ik hoop dat u in de loop van deze commissie meer zicht op en een beter begrip voor de impact van seksueel misbruik op alle aspecten van ons leven verwerft, om dan te beseffen dat dit bedrag een kruimel is die van een rijkge vulde tafel is gevallen.

Ik heb het nog niet gehad over de rol die de kerk in dit alles heeft gespeeld en nog steeds speelt. Ze verweert zich als een duivel in een wijwatervat en brengt ons zo nog meer schade toe. Ze verspilt al haar geloofwaardigheid en vergeet haar wortels van christelijke waarden en normen. Het totale gebrek aan empathie doet mij in woede ontsteken. De schreeuw van slachtoffers, overlevers, wordt nog steeds niet gehoord. Ze blijven zich op de borst kloppen over wat ze allemaal gedaan hebben. Ik wil dat ook niet ontkennen, maar waar het eigenlijk om gaat, is wat ze niet gedaan hebben: een waarachtig mea culpa in authentiek schuldbesef, vanuit het hart, en niet wat we nu zien. Met hun mond spreken ze zalvende woorden, maar hun hart is nog steeds doordrongen van de onaantastbaarheid van hun macht en een totale afwezigheid van schuldbesef. De desastreuze gevolgen van het seksueel misbruik op ons, slachtoffers, overlevers, zijn nog steeds niet tot hun doorgedrongen.

Waarom kan ik dit zeggen? Het leger van advocaten waarmee ze zich tot vandaag nog steeds omringen, getuigt mijns inziens hiervan. Zolang het kwaad niet benoemd wordt, kan ons helingproces niet beginnen. Beste parlementsleden, hebt u ook de moed om deze heren op de rooster te leggen?

Ik zou u willen bedanken omdat ik iets mocht vertellen over de vreselijke gruwel die mijn jeugd gestolen heeft en de gevolgen die dat misbruik tot de dag van vandaag met zich meebrengt. Het topje van de spreekwoordelijke ijsberg.

Ik weet niet hoe het voor u is om onze verhalen dag na dag te aanhoren. Schermt u zich af? Neemt u ze mee naar huis? Laat u ze hier? Ik hoop dat u in onze verhalen onze pijn, ons verdriet, onze onmacht, onze woede, onze verontwaardiging, maar ook – zoals de voorzitter en een aantal van u zeiden – onze moed, onze durf, onze niet aflatende drive mag ontdekken en horen. Laat dit alstublieft bij u in uw hart binnenkomen. Koester

het en bewaar het als brandstof om de motor van het parlementaire onderzoek draaiende te houden.

Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Henckens. We zijn er allemaal heel stil van geworden. Dit niet voor het eerst in deze commissie. Ik durf het bijna niet te vragen, maar zijn er vragen, bedenkingen? Ik denk het niet.

Mijnheer Henckens, dank u wel dat u naar hier bent gekomen. Dank u wel voor de nachtelijke overpeinzing die u ook met ons hebt gedeeld. Dat is heel belangrijk. Ik spreek voor mezelf, maar ik denk ook namens de collega's, wanneer ik zeg dat we dit alles wel mee naar huis nemen, en meer dan dat. We gaan dit alles ter harte nemen in onze werkzaamheden. Zoals u zegt, is het uw moed die belangrijk is in dit verhaal. Heel erg bedankt dat u uw verhaal heeft gedaan, samen met uw lotgenoten.

Emmanuel Henckens: Nogmaals bedankt om hier te mogen zijn en ons verhaal te mogen vertellen.

De voorzitter: Ik verduidelijk ook voor u nog eens dat we meerdere slachtoffers – ik zal hen vanaf nu overlevers noemen – zullen horen. Het is inderdaad de bedoeling dat nadien – dit was een vraag die u voor ons had – vertegenwoordigers van het instituut en anderen naar de commissie komen om vragen te beantwoorden over alles wat u hier vandaag hebt verteld.

Onze volgende gast is mevrouw Opdebeeck.

Mevrouw Opdebeeck, ik moet voor u een juridische tekst aflezen. Daarna zal ik u vragen de eed af te leggen.

Mevrouw Opdebeeck, ik herinner er u aan dat conform artikel 4, § 1, van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1996, de onderzoekscommissie alle in het Wetboek van strafvordering omschreven onderzoeksmaatregelen kan nemen. Ze kan onder meer getuigen onder ede horen.

Alvorens u te vragen de eed af te leggen, wens ik de aandacht te vestigen op het laatste lid van artikel 8 van bovenvermelde wet, volgens hetwelk iedere getuige kan aanvoeren dat hij, door naar waarheid een verklaring af te leggen, zich zou kunnen blootstellen aan strafvervolgning en derhalve getuigenis weigeren (zie ook artikel 14, 3, g, van het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, bekrachtigd bij de wet van

15 mei 1981). Dat betekent dat u het recht heeft om te zwijgen wanneer u meent dat uw publieke verklaring later tegen u zou kunnen worden gebruikt in een strafvordering.

Ik wil er vervolgens nog de nadruk op leggen dat u, krachtens artikel 9 van dezelfde wet, voor valse getuigenis kan worden gestraft met een gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar en u voor een termijn van ten minste vijf en ten hoogste tien jaar kunt worden ontzet uit het recht om te kiezen of verkozen te worden.

Ten slotte wijs ik u erop dat ingevolge artikel 3 van voornoemde wet de geheimhouding van uw verklaringen niet is gewaarborgd tenzij het gaat om verklaringen afgelegd tijdens een vergadering met gesloten deuren en waarvoor de commissie zich uitdrukkelijk heeft verbonden de geheimhouding in acht te nemen. Bovendien is ieder stuk dat u aan de commissie zou overleggen vatbaar voor openbaarmaking.

Na deze verduidelijking vraag ik u de eed af te leggen door de hand te heffen en de volgende woorden te herhalen: "Ik zweer de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen."

Mevrouw Linda Opdebeeck legt de eed af.

Welkom in onze commissie, mevrouw Opdebeeck. Dank dat u zoals andere lotgenoten naar hier bent gekomen. Wij hebben uw moed al vaker gezien en gehoord. Ik wil u daarvoor bedanken. Ook al gaat het om een verhaal dat al meermaals is verteld, wij beseffen dat het van moed blijft getuigen en nooit evident zal zijn.

Onze commissie heeft de opdracht een aantal zaken te onderzoeken. Het is daarbij belangrijk dat wij leren en goed luisteren naar wat er met de meldingen, aangiften en klachten is gebeurd, zodat we erin kunnen slagen om een aantal disfuncties bloot te leggen, daarover een rapport te maken, aanbevelingen te schrijven en de zaken goed in kaart te brengen, om in de toekomst verandering daarin te brengen.

U bent daarbij een belangrijke getuige, net als de andere overlevers die we hebben gehoord en die wij nog zullen horen. Dat geldt ook voor elke andere getuigenis die ons bereikt. Ik maak meteen van de gelegenheid gebruik om even onder de aandacht te brengen dat via het contactpunt bij de federale ombudsman nog altijd getuigenissen binnengebracht mogen worden. Deze bijeenkomst is openbaar en wordt gestreamd, daarom maak ik graag van de gelegenheid gebruik om dat even onder de aandacht te brengen.

Wij luisteren heel graag naar uw getuigenis.

Linda Opdebeeck: Mevrouw de voorzitter, hier ben ik weer, voor de zoveelste keer. Dat zou het begin kunnen zijn van een onschuldig kinderrimpje, maar dat is het helaas niet. Ik ben Linda Opdebeeck, overlever van seksueel misbruik gepleegd door een broeder marist in een Brusselse school van mijn dertiende tot mijn zeventiende. Het betrof verkrachting met penetratie, met een gemiddelde van drie keer per week.

Bij aanvang was ik 13 jaar en hij was 45 jaar. Ik was zijn leerling, hij was mijn leraar, titularis en chauffeur van het busje waarmee ik elke dag heen en weer werd gereden, samen met enkele andere leerlingen. Ik ben mijn kinderjaren kwijtgespeeld aan de perversiteiten van een broeder die het toonbeeld was van een soort perfectie, voor de buitenwereld dan toch. Omdat hij telkens werd overgeplaatst, heeft hij heel veel jongens en meisjes op verschillende plekken in België verkracht en vaak ook het vertrouwen van hun ouders hiermee geschonden.

Ik ben erachter gekomen dat hij niet enkel mij misbruikte – wat ik in die tijd wel dacht – doordat meer slachtoffers van hem met mij contact hebben opgenomen en doordat ik er zelf onderzoek naar heb verricht, en niet doordat de maristen me het zelf hebben verteld.

Toen ons vierde kind baby was en ik in de dertig jaar oud was, heb ik mijn dader opgebeld en hem gezegd dat ik het de volgende dag naar buiten zou brengen. Hij sloeg in paniek en zei: "Gij toch niet, zo'n brave!" Dit was de eerste keer dat ik zelf een dader aangaf aan de kerk. Ik ben er ook zeker van dat zijn overste en zijn medebroeders het allemaal wisten. Ik weet ook zeker dat de meesten van zijn medebroeders hetzelfde deden met andere kinderen.

Nadat ik het uitgebracht had, werd hij diezelfde week overgeplaatst naar een huis van de maristen in Nederland, daarna naar een van hun huizen in Habay in de Ardennen, nota bene een tehuis voor mindervalide kinderen, met wie hij in zijn jongere jaren nog op vakantiecamp was gegaan. Daarna bracht hij zijn oude dag door in een rusthuis van de maristen in het Leuvense, waar hij zogenaamd dement werd en later overleed.

Ik heb hem, samen met de overste van de maristen en de heer Rik Devillé, in 1997 geconfronteerd met zijn daden ten aanzien van mij. Zijn reactie was: "Het was toch allemaal niet zo erg" en "Ik weet het niet meer zo goed." "Heb maar medelijden met mij, want ik ben nu oud en heb bijna geen tanden meer in mijn mond."

Rik verplichtte hem op een minuscuul papiertje te schrijven: "Ik, Damiaan Declerck, heb Linda Opdebeeck seksueel misbruikt van haar 13 tot 17 jaar." Had ik dat briefje nooit gehad, had ik nooit enig bewijs gehad.

Ik schreef een brief naar kardinaal Danneels met de feiten. Ik kreeg redelijk snel een brief terug: het is erg, ik zal voor u bidden en iets over vergeving. De exacte woorden herinner ik me niet.

In 2010 werd ik voorzitter van de werkgroep Mensenrechten in de kerk, na het uitkomen van de praktijken van Vangheluwe met zijn neefje. Op de nieuwe locatie na is dit voor mij een déjà vu. In 2010 zat ik daar ook voor de oprichting van de parlementaire commissie aan de zijde van de heer Rik Devillé. Als resultaat kregen we arbitrage en de meldpunten van de kerk. Daar werden we mooi opgesplitst in categorieën.

De wake-upcall van Mark Vangheluwe en de daaropvolgende parlementaire commissie hebben evenwel niet veel opgeleverd. De kerkelijke autoriteiten zijn in hun ontkenningssdaden blijven steken. Ze hebben in mei 2010 wel een pastorale brief geschreven, waarin ze bekenden fout te hebben gehandeld door het misbruik te hebben verzwegen en voor hun eigen reputatie te kiezen.

Ik heb daar twee voorbeelden van. Ten eerste, toen de Heilige Stoel en ook de Belgische bisschoppen werden gedagvaard, hebben ze met alle middelen voor de wereldlijke rechtbanken de immuniteit ingeroepen. Zo hoopten ze hun aansprakelijkheid te ontlopen en te ontkomen aan de meer dan terechte schadevergoedingen.

Ten tweede, toen er op 24 juni 2010 huiszoekingen plaatsvonden in Mechelen en een gerechtelijk onderzoek plaatsvond, werden er drie clandestiene zittingen – twee in 2010 en een in 2014 – georganiseerd om het onderzoek te torpederen en om de kroonstukken uit het dossier te laten verdwijnen, terwijl de slachtoffers voor deze procedure, tegen de wet in, nooit werden opgeroepen.

Ik ging als eerste van allemaal naar de arbitrage van wat men de aalmoezencommissie kan noemen. Ik koos daarvoor, omdat het woord 'kerk' bij de meldpunten stond en ik dat helemaal niet vertrouwde. Jammer genoeg zaten er ook vertegenwoordigers van de kerk bij arbitrage.

Ik ging op bezoek bij Herman Cosijns. Hij vond mij te sterk voor een hoge schadevergoeding. Ik had immers geen therapie gevolgd, ik had een job, ik had een man en kinderen, en bovendien had ik de

uitspraak gedaan dat het aanvoelde als prostitutiegeld. Ik kreeg dus 4.000 euro voor jaren verkrachting. Ik had de indruk dat Cosijns probeerde de kerk te redden door zo weinig mogelijk schadevergoeding uit te betalen. Hij werkte à la tête du client.

Later kreeg ik een bericht van Manu Keirse dat ik toch wel te weinig had gekregen, want het ging nu toch wel over penetratie zeker. Hij zou ervoor ijveren dat ik in een andere categorie uitbetaald zou worden, want het ging tenslotte over verkrachting met penetratie. Ineens zat ik in een hogere categorie. Ik kreeg ineens 7.000 euro meer.

Vorige week nog heb ik vernomen dat een slachtoffer-overlever met dezelfde feiten als ik, maar in een ander bisdom, naar monseigneur De Kesel ging en voor dezelfde feiten 25.000 euro kreeg. Als u kunt verklaren hoe dat werkt, dan is die verklaring welkom.

Ik heb de verhoren van kardinaal Danneels en co meegemaakt, boven in de tribune. Ik hoorde ze uitspraken doen die niet klopten met de werkelijkheid. Hoe konden zij blijven ontkennen dat ze van niks wisten en geen enkel dossier van misbruik hadden gezien? Toen wij met de werkgroep een beeldje ter herinnering aan de slachtoffers in de basiliek van Koekelberg installeerden, waren veel bisschoppen aanwezig. Ik vroeg ze daar in mijn toespraak: waar was u al die jaren toen we u nodig hadden? Waarom moeten wij altijd de stok achter de deur zijn? Hun reactie was er een zoals tot op de dag van vandaag na *Godvergeten*: wat kunnen we nog doen? We wisten niet dat het zo erg was. We hebben al zoveel gedaan en we zijn zo moe.

Ik vraag het ook aan u: waar was u tussen 2010 en 2023? Waarom reageren Justitie, politici en de media nu pas? Gewoon misschien omdat het niet anders kan, omdat de publieke verontwaardiging te groot is na *Godvergeten*?

De slachtoffers werden nooit van iets op de hoogte gebracht door de overheid. Ze hebben nooit erkenning, noch de waarheid over de doofpotorganisatie gekregen, en dat is nochtans belangrijk voor de verwerking.

Ik heb daders aangegeven: Eric Dejaeger, de Eskimopater en Luk Delft, de salesiaan die naar Centraal-Afrika werd overgeplaatst, nadat hij in België was veroordeeld voor seksueel misbruik, maar ervoor was vrijgesproken. In 2017 liet ik tegen hem een proces-verbaal opmaken en ging ik naar de heer Carlos Loots, de overste van de salesianen in Haasrode. Hij vroeg of ik toch wel besepte hoe erg die beschuldigingen allemaal

waren voor de salesianen. Het was toen al 2017. Ik eiste dat hij mij zou laten weten wat er zou gebeuren met Luk Delft. Ik heb niets gehoord tot CNN in 2019 naar Centraal-Afrika trok. Hij misbruikte daar ook kinderen. Ik kreeg toen twee inspecteurs van Leuven thuis op bezoek. Ze kwamen me nog eens vragen waarom ik een proces-verbaal tegen Luk Delft had ingediend. Toen pas werd hij naar België gehaald. Hij kreeg nog niet meteen een proces. Nu is hij geen pater meer. Hij loopt gewoon vrij rond.

Ik raad u allemaal aan die CNN-reportage eens grondig te bekijken. U vindt ze gemakkelijk op YouTube: *The case of the predator in the catholic church*. Het gaat dus om roofdieren. De reportage heeft internationaal veel reactie uitgelokt. In 2005 kreeg een slachtoffer van een priester in de Verenigde Staten 600.000 euro als vergoeding voor opgelopen schade.

Ik heb niet alleen moeten knokken voor mezelf, maar ook voor anderen, en ik heb vaak het werk moeten doen dat de kerk moest en moet doen.

Ik wil dat deze parlementaire onderzoekscommissie onderzoekt waar de kerk gefaald heeft in verband met misbruik. Het kan niet de bedoeling zijn dat de werkgroep de daders naar de politie sleurt. Dat moeten hun verantwoordelijken doen. Ze moeten ze laten berechten zoals elke normale burger in dit land, en ze hun straf gewoon laten uitzitten. Ze moeten stoppen met ze over te plaatsen, de feiten te minimaliseren en ze te beschermen. Laat de kerk er nu tussenuit.

Wij willen schadevergoeding voor elk slachtoffer en overlever. Dat zijn middelen om uw therapie te kunnen betalen, om uw kapotte leven weer een beetje op de rails te krijgen, om uw jobverlies door het misbruik te compenseren, om uw scheiding voortgekomen uit het misbruik, te helpen financieren, kortom, om uw opgelopen schade wat te kunnen herstellen.

Het is een zware emotionele rugzak om mee te slepen. Het is doodvermoeiend. Ik heb nooit therapie gehad. Ik had er geen tijd voor en volgens sommigen was ik te sterk, maar die uitspraak haat ik. Ik had een gezin met vier kinderen en zieke ouders, ik had geen tijd en ook geen geld voor een degelijke psychologische ondersteuning. Ik ging door en door en door, maar het is loodzwaar om te dragen. Wij als slachtoffers hebben geen klein steentje verlegd in de rivier, maar een dikke kassesteen. Soms veroorzaakt dat al eens een aardbeving.

Ik wil ook dat u uitzoekt wat er met de dossiers van

Operatie Kelk gebeurd is. Waar zijn die? Wie heeft ze weggemoffeld? Onder invloed van wie is dat gebeurd?

Als u allemaal naar *Godvergeten* hebt gekeken, weet u ook dat misbruik in de kerk veel vormen kan aannemen. Het gaat niet alleen over seksueel misbruik, maar ook over verbale vernederingen, mishandelingen, foltering, lichamelijke vernederingen, zwangerschappen, abortussen, baby's geboren, baby's vermoord, baby's verdwenen, baby's verkocht. De nonnen gaan ook niet vrijuit.

Aan mijn lotgenoten wil ik het volgende zeggen. Ik weet dat het verschrikkelijk is wat ze ons hebben aangedaan, aan de ene al wat meer dan aan de ander, maar we gaan samen door. Onze eenzaamheid en isolement zijn doorbroken, want we hebben elkaar gevonden.

Aan de kerkleiders, die mij nu horen en zien, wil ik het volgende zeggen. Kunnen wij nog duidelijkere taal spreken? U vraagt er nu nog om, maar duidelijker kunnen wij niet zijn. Stop met de rollen elke keer opnieuw om te draaien. Hou op met te zeggen wat u allemaal voor ons al gedaan hebt. Het is uw job. Hou op met u in de slachtofferrol te wentelen. U moet alles uitmesten. Dat is gewoon zo. Doe uw job, kies de kant van de zwakken zoals Jezus en zwijg over alle vermoedigheid, alle energie en al uw gezondheidsproblemen die u door ons zou hebben gekregen. Het is niet onze schuld. In een rechtschapen, democratische maatschappij hebben wij als slachtoffer en overlever recht op de waarheid, gerechtigheid en erkenning.

De **voorzitster**: Dank u wel, mevrouw Opdebeeck. Ik geef meteen het woord aan de collega's. Indien er vragen zijn, werken we met vraag en antwoord. U was bijzonder duidelijk, mevrouw Opdebeeck. Er zijn weinig woorden voor van onzentwege en daardoor ook weinig vragen.

Ik wil u bedanken dat u uw verhaal bent komen vertellen.

Linda Opdebeeck: Ondertussen ben ik het al gewoon, maar ik zou graag hebben dat het eens stopt.

De **voorzitster**: Ik kan wel een verduidelijking geven. Ik weet dat er veel vragen zijn en ook van u over het falen van de kerk. U sprak ook over Justitie. Dat zit in onze opdracht. De Hoge Raad voor de Justitie bekijkt ook de disfuncties binnen het onderzoek. Als hun rapport klaar is, zullen wij daar mee aan de slag gaan. We hebben al tijd uitgetrokken om overlevers te horen en er is nog meer tijd gepland. We zullen nog verhalen, nog

getuigenissen horen.

Uiteraard is het de bedoeling om in een volgende fase ook het instituut van de kerk en hun vertegenwoordigers in deze commissie uit te nodigen om hen met die getuigenissen te confronteren en de vragen die u stelt aan hen voor te leggen. Het werk wordt in deze commissie voortgezet en we zullen proberen een rapport op te stellen met vaststellingen maar ook met aanbevelingen, wetende dat we er na deze commissie aan zullen moeten voortwerken. Ons tijdsbestek is immers zeer kort.

We hebben een document gekregen met de vragen en de eisen. Mijnheer Dewit heeft daar vorige week ook duiding bij gegeven. Dit zal sowieso worden meegenomen in onze onderzoekswerkzaamheden.

Joris De Vriendt (VB): Ik heb toch één vraag. U stelt een duidelijke vraag aan de kerkelijke hiërarchie. Ik weet niet hoe uw relatie en communicatie nu verloopt. Van wie zou u een antwoord willen? Wie moeten wij eventueel hier vragen om op een aantal van uw vragen duidelijk te antwoorden. Destijds hebt u een brief aan Danneels gestuurd enzovoort. Ondertussen zijn er nog een heel aantal personen op gevolgd. Wie is volgens u de persoon die een signaal zou moeten geven? Kunt u daar op antwoorden?

Linda Opdebeeck: Het is niet de eerste keer dat ze de vragen horen, maar ze antwoorden altijd in dezelfde richting. Ze zeggen dat ze al zoveel hebben gedaan en vragen wat ze nog kunnen doen. Wie u moet uitnodigen? Misschien kan u die vraag aan Rik Devillé stellen. U weet ook wie de oversten van de kerk zijn. Op de lijst staan er die nog gehoord moeten worden, dacht ik. Ook diegenen van vroeger die nog in leven zijn. Ze zijn al een eeuwigheid lang op de hoogte, ze kunnen niet meer zeggen dat ze het niet wisten.

Ik ben ook een beetje bang. Ik heb hier ook in 2010 gezeten. Ik zit hier nu weer. Alles is opnieuw aan het rollen gegaan door *Godvergeten*, maar ik ben bang en ongerust dat over een jaar of over twee jaar weer niets is gebeurd en alles weer op de achtergrond verdwijnt. Waarom hebben wij hier dan weer eens allemaal gezeten? Ik wil wel altijd blijven getuigen, maar altijd voor nul resultaat... Wat haalt dat dan in godsnaam uit als zij blijven zeggen dat ze alles gedaan hebben wat ze konden en ze niet weten wat ze nog meer kunnen doen, maar ze weten het maar al te goed.

De **voorzitster**: Er is één groot verschil, mevrouw Opdebeeck, met de vorige commissie, die een bijzondere commissie was. Nu hebben we een

onderzoekscommissie. Wanneer zij naar hier komen, zullen ze de eed moeten afleggen. Dat is een groot verschil. In de vorige commissie hadden we dat niet. We kunnen nu ook onderzoeksdaden laten stellen. Wij worden daarin bijgestaan door een magistraat, indien nodig. De onderzoekscommissie heeft wel meer mogelijkheden dan de voorgaande commissie.

Het is niet gebruikelijk, maar ik ga het toch toestaan. Ik zie dat een van de lotgenoten graag nog even het woord wil.

Emmanuel Henckens: De vraag was wie uitgenodigd kon worden. Onder de bisschoppen is er wel iemand die ervaring heeft met uitmesten. Ik denk dat iedereen de naam kent.

Rik Devillé: Als u namen wil horen, zou ik de directe verantwoordelijken voor de uitvoering van de besluiten van de bisschoppenconferentie vermelden. Langs Vlaamse kant is dat monseigneur Bonny, langs Franstalige kant de bisschop van Doornik, monseigneur Harpigny, en voor het geheel van arbitrage monseigneur Cosijns.

De **voorzitster**: Ik kan u geruststellen. Die namen staan zeker op de lijst.

Patrick Nieuwkerk: Ik wil hier even op reageren. Ik wil zeker de naam van de heer Bonny M even genoemd hebben. Op maandag was ik hier en op dinsdagochtend kreeg ik een mooie mail van de heer Bonny M. Gisteren ben ik bij hem geweest. Wij hebben een gesprek gehad en ik zou hem zeker hier uitnodigen.

De **voorzitster**: Dat zullen we zeker doen. Dat was al gepland en gesuggereerd door de commissie.

Dank u wel, mevrouw Opdebeeck.

Collega's, hier eindigt voor vandaag de openbare vergadering. Zo meteen hebben we nog een aantal getuigen te gast in een besloten vergadering.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.44 uur.

La réunion publique de commission est levée à 13 h 44.

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Luc Van de Cauter

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Staf Van Pelt

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Koenraad Gorremans

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Emmanuel Henckens

Na lezing, volhardt en tekent,

.....
Linda Opdebeeck